

Forslag til lov om ændring af lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v., lov om lige løn til mænd og kvinder, lov om børnepasningsorlov, lov om ligestilling af kvinder og mænd og lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger.

(Lovforslag nr. L 78).

Medlemmer af Folketinget Tove Videbæk (KRF), Flemming Kofod-Svendsen (KRF), Ole M. Nielsen (KRF) og Jann Sjursen (KRF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om frit valg og hjemmehjælpsgaranti efter klippekort-model. (Beslutningsforslag nr. B 32).

Medlemmer af Folketinget Jørn Jespersen (SF) og Jes Lunde (SF) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til statsministeren og miljø- og energiministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om sin strategi for at sikre en bæredygtig miljømæssig udvikling i forbindelse med EU's udvidelse og for at opnå integration af miljøhensyn i sektorpolitikkerne, så udvidelsen giver den størst mulige miljøgevinst?«

(Forespørgsel nr. F 17).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetiden

Spm. nr. S 256

1) Til økonomiministeren af:

Frank Dahlgaard (UP):

»Vil ministeren fortsat betegne euroen som »en fantastisk succes«?»

Skriftlig begrundelse

Euroens kurs når stadig nye bundrekorder på de internationale valutamarkeder. I forhold til den amerikanske dollar er euroen – siden sin fødsel den 1. januar 1999 – faldet med 30 pct. Euroens kursfald i forhold til japanske yen er endnu større. Euroen er også faldet mærkbart i forhold til engelske pund, svenske og norske kroner og de fleste øvrige valutaer i verden.

Euroens kursfald har medvirket til at øge inflationen, således at prisstigningerne nu i euroområdet er større, end de er i Danmark.

Mens ministeren og den danske regering – i hvert fald indtil for et par måneder siden – betegnede euroen som »en fantastisk succes«, ser man anderledes på sagen ude i den store verden – herunder også i Den Europæiske Centralbank, ECB. Således bad ECB den 22. september den amerikanske, den engelske og den japanske centralbank om hjælp. Man bad disse centralbanker foretage store støtteopkøb af euro med det formål at få eurokursen trukket op. Aktionen lykkedes dog kun delvis, og i dag er eurokursen atter sunket ned på nye bundrekorder.

Chefen for Den Europæiske Centralbank (ECB) fremsatte midt i oktober i et interview i den engelske avis The Times en lille uforsigtig bemærkning omkring andre centralbankers eventuelle støtte af euroen, og denne bemærkning fik så euroen til at falde til det nye bundniveau.

En valuta, som ikke tåler de mindste bemærkninger fra en centralbankchef, er selvsagt en valuta, som befinder sig i grundlæggende vanskeligheder. Det er mildt sagt ikke en valuta, som nogen nationaløkonom vil betegne som »en fantastisk succes«.

Stadig flere økonomer siger nu åbent, at euroen næppe kommer op fra dybet, før der i eurolandene er gennemført reformer og harmoniseringer på arbejdsmarkeds-, social- og skatteområdet. Med andre ord, før Den Økonomiske og Monetære Union er suppleret med en egentlig politisk union. Problemet synes at være, at der bag euroen står 11 – snart 12 – forskellige lande med vidt forskellige økonomiske systemer – lande, som stadig har en vis national handlefrihed i behold. Bag en stærk og troværdig valuta må der imidlertid kun stå ét land. Det er euroområdet imidlertid ikke – endnu.

Frank Dahlgaard (UP):

For knap et år siden sagde økonomiministeren her i denne sal, at euroen er en fantastisk succes – ikke en succes, ikke noget, der er godt, men en fantastisk succes.

Siden er euroen faldet i kurs, og til sidst her – det var en uge før folkeafstemningen i Danmark – måtte den have krisehjælp fra den amerikanske, japanske og engelske centralbank, men lige meget hjalp det. Den røg ned på bundkurs, og nu ligger den og flapper dér og bliver påvirket af små udtalelser, som måske er lidt uheldige, fra centralbankchefen. Der skal ingenting til.

Det er åbenlyst for alle økonomer, også i Den Europæiske Centralbank, at euroen og europrojektet er i dyb krise. Og det er baggrunden for spørgsmålet her: Vil ministeren korrigere sin tidligere opfattelse af euroen som værende en fantastisk succes?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Nej, det vil jeg ikke. Så enkelt kan der svares. Og jeg vil også gerne forklare, hvorfor jeg stadig væk synes, at euroen er en fantastisk succes.

Hr. Frank Dahlgaard ved godt, og jeg har sagt det, jeg ved ikke hvor mange gange fra denne plads onsdag efter onsdag, at succeskriteriet for euroen er ikke dollarkursen og eurokursen i forhold til hinanden. Og hr. Frank Dahlgaard har hørt mig sige det mange, mange gange. Succeskriteriet er, at euroen kan bidrage til at skabe stabilitet i euroområdet og i EU. Det er derfor, vi har fastkurspolitik, det er derfor, kronen er hægtet til euroen, for at sikre stabil prisudvikling og undgå høj inflation. Det kan euroen, og det gør euroen, og det er en fantastisk succes.

Derudover så bidrager euroen til at skabe et helt og udelt Europa, et solidarisk og socialt ansvarligt Europa, hvor alle landene afgiver noget af deres suverænitæt for at skabe det bedst tænkelige grundlag for høj beskæftigelse, bæredygtig udvikling og bedre sociale vilkår i hele Europa. Det synes jeg er et mirakel, og det er fantastisk, at det kan lade sig gøre. Derfor synes jeg, vi skal tage hatten af for de lande, der er med til at skabe et bedre Europa.

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg bemærkede jo, at ministeren havde et stille smil om munden, og det synes jeg er sympatisk. For ministeren siger selv, at et succeskriterium for euroen er ikke, at man skal ikke se på kursen, det synes jeg jo nok man skal, det er vi

mange andre, der gør, men at man skal se på stabiliteten og prisstabiliteten.

Vil ministeren ikke bekræfte her i Folketingsalen, at lige siden euroen blev sat i søen for snart to år siden, er prisstigningstakten, inflationen vokset og vokset i euroområdet, således at den er tredoblet? Fra at være en prisstigningstakt i begyndelsen af 1999 på 0,8 pct., er man nu oppe på 2,8 pct., de sidste 12 måneder på 2,8 pct.s prisstigning i euroområdet. Dette er mere end prisstigningstakten i samme periode i Danmark, som er 2,7 pct. Der er større inflation i euroområdet end i Danmark. Er det udtryk for en fantastisk succes, altså andet end for den danske økonomi?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, man kunne godt fornemme, hvor svært det er for ministeren, at det er lidt hårdt sådan at skulle tage hatten af for de andre befolkninger og de andre lande, men ikke kunne gøre det på vegne af den danske befolkning. Det er hårdt for ministeren. Men sådan er kendsgerningerne jo gudskelov efter nejdet den 28. september.

Men jeg vil spørge ministeren, som jo fokuserer meget på det her med prisstabiliteten, om det ikke er rigtigt, som også hr. Frank Dahlgaard gør gældende, at der jo er den situation, at euroen er faldende, at der jo reelt sker markedsbestemte devalueringer, og at det jo på lang sigt ikke skaber stabilitet, men det modsatte.

Derfor må jeg spørge ministeren, om ikke der også for ministeren er et eller andet punkt, hvis euroen bliver ved med at falde, hvor selv ministeren må erkende, at nu er der ikke tale om, at euroen bidrager til stabilitet, men tværtimod vil komme til at bidrage til ustabilitet.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jamen det stille smil, må jeg sige til hr. Frank Dahlgaard, skulle opfattes som et triumferende smil over, at det er lykkedes at gøre så gode fremskridt i det europæiske samarbejde, og jeg anerkender fuldt ud, at Danmark har sagt nej; det er slet ikke det, jeg taler om.

Omkring prisstabiliteten og den voksende inflation har jeg jo også stået på denne plads gang efter gang, altså onsdag efter onsdag, og beskrevet, at vi forventer, at inflationstakten vil stige i eurolandene, fordi euroen har skabt en stabil økonomisk situation og den bedste økonomiske situation; Europa har haft i årtier. Vi skal helt tilbage til 1960'erne, hvis vi skal tro på, hvad

Valutafonden siger, for at vi kan se så gode udsigter for væksten, for beskæftigelsen i euroområdet. Og det er jo på baggrund af, at landene har fået bedre økonomiske udgangspunkter, hvilke er adgangsmuligheden for at være med i den fælles valuta. Så det er der ikke noget nyt i; med væksten så stiger inflationen.

Det, der er kunsten for euroen og for Den Europæiske Centralbank, er jo via rente-, det vil sige pengepolitikken, at sikre, at prisstabiliteten holder sig rimeligt over sigt – over sigt, ikke fra dag til dag, men over sigt i størrelsesordenen 2 pct. – og det er det, vi ser.

Det er ikke spor hårdt for ministeren, kan jeg sige til hr. Thulesen Dahl, at anerkende, at folkeafstemningen har fundet sted og har givet et resultat; det har jeg erkendt. Derfor må jeg stadig væk være glad over, at der er 12 lande, der er med til at skabe euroen, og at Danmark har fastkurspolitik, og at kronen følger euroen op og ned, som markedet nu bestemmer det. Det er vilkårene; det har vi vidst i 18 år.

Frank Dahlggaard (UP):

Jamen jeg kan jo konstatere, at ministeren fortsat betegner euroen som en fantastisk succes. Det synes jeg i hvert fald selv er ganske fantastisk.

Jeg vil spørge ministeren, om hun har kendskab til andre, om der er nogen finans- eller økonomiministre i EU, herunder inde i euroområdet, som betegner projektet i dag som en fantastisk succes, hvis man oversætter korrekt. Jeg tror det ikke. Jeg har ikke hørt om det. Jeg hører om krisemøder hele tiden og anmodninger om at få amerikanere og japanere til at støtte denne her synkende euro. Så jeg mener, at ministeren står ganske alene.

Og tænk, hvis der var en politiker i dette Folketing, der kunne sige: Jeg tog fejl, eller: Det så ud til at være en fantastisk succes; nu er det bare sådan en rimelig og måske succes. Så var det troværdigt.

Det andet spørgsmål: Euroen og dens succes skal måles på stabilitet, det vil sige prisstabilitet. Priserne må ikke stige for meget. Og man har sat en langvarig grænse på, højst 2 pct.s prisstigninger. Nu stiger priserne med en hastighed af 2,8 pct. i euroområdet. Ministeren ved det. Det er beskrevet i det sidste nummer af »The Economist«. Og ingen af de 11 snart 12 eurolande har en inflation under 2 pct, de er alle sammen over 2 pct., og det ser ud til, at dér bliver

de et godt stykke tid. Dermed bryder man sine egne regler. Er det ikke korrekt?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ministeren forholdt sig ikke til det, jeg spurgte om, nemlig at hvis euroen vedbliver med at falde, så er det på lang sigt bestemt ikke af det gode og ikke noget, der skaber stabilitet. Da euroen gik under pari i forhold til dollar, betegnede finansmarkederne også det som meget ulyksaligt i forhold til euroens situation. Nu er den så røget under 0,9, og nu er den på vej ned mod 0,8.

Kan ministeren ikke erkende, at på lang sigt er det ikke særligt holdbart for euroen at ligge og rasle på det niveau, den har? Og hvis den vedbliver med at falde, må så ikke selv ministeren anerkende, at så har euroen et gevaldigt problem, i stedet for at betegne euroen som en fantastisk succes, og at det faktisk er et problem for stabiliteten på lang sigt, at man reelt devaluerer, altså at markedsbestemte devalueringer, som gør valutaen mindre værd, på lang sigt skaber ustabilitet og ikke stabilitet?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg er faktisk uenig med de to spørgere, også fagligt uenig. Så det er ikke engang et spørgsmål om at være politisk eller polemisk. Jeg er dybt uenig. Og det er forkert, det, der bliver sagt.

Lad os tage et eksempel. Da den anden oliekrise kom i slutningen af 1970'erne, i begyndelsen af 1980'erne, steg oliepriserne, så vidt jeg husker det, i størrelsesordenen 111 pct. Vi havde enorm inflation som følge af det. Under denne oliekrise, som vi godt kan kalde det, selv om vi ikke bruger det i medierne, er oliepriserne på meget kort tid steget over 200 pct. Taler vi om oliekrise i dag? Har vi en tocifret inflation? Nej, det har vi ikke, fordi Europa og eurolandene via den økonomiske samordning, via den bedre økonomiske politik, ubalancerne, der er ude, euroen, der er skabt, har langt bedre muligheder for at håndtere den slags kriser, end vi havde før.

Det er bare ærgerligt, at modstanderne af det projekt ikke vil anerkende værdien af den langt bedre økonomiske udvikling, der er i Europa. Og det er rigtig synd for det europæiske folk, hvis ikke de kan se det, fordi der bliver talt om alt mulig andet.

Og det var et fælles svar til de to spørgere.

Frank Dahlgaard (UP):

Ministeren siger, det er forkert, hvad der bliver sagt, og det er altså et fælles svar.

Er det forkert, at prisstigningstakten de sidste 12 måneder nu er oppe 2,8 pct. i euroområdet? Og det er altså mere end i Danmark. Hvad er så den danske krone og den danske økonomi? Er det en superfantastisk succes? Er det forkert, eller er det rigtigt, som der står i »The Economist« og i statistikkerne, at samtlige 11 eurolande og snart også det tolvte, Grækenland, har inflationstakter over de fastsatte 2,0 pct., og at man nu erkender – det står i den sidste månedsrapport fra Den Europæiske Centralbank – at inflationstakterne forbliver nok et godt stykke tid over 2 pct.? Det er det, man selv har sat som et succeskriterium. Er det forkert, og er det forkert, at den faldende eurokurs giver dyrere import og dermed importerer inflation, sådan at man kom ind i en ond cirkel? Er det alt sammen forkert?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg har bekræftet over for hr. Frank Dahlgaard, at inflationstakten er større nu. Jeg har også repeteret eller erindret om – det er et bedre udtryk – at jeg har stået her og forudsagt det; bl.a. på det tidspunkt, hvor det så ud, som om den danske inflationstakt gjorde, at Danmark ikke ville kunne opfylde konvergenskriteriet i forhold til inflation, da har jeg stået her og beskrevet det.

Og jeg har svaret på skriftlige spørgsmål gennem sommeren om det her og forudset, at når væksten begynder at trække, så vil inflationstakten også stige i euroområdet og dermed mindske gabet mellem den danske inflations-takt og eurolandenes.

Må jeg ikke lige minde om, at aktiemarkederne for eurolandenes aktier er steget med ca. 20 pct. mere i værdi end aktierne i USA og Japan inden for den sidste tid. Må jeg minde om, at obligationsmarkedet har ved udstedelsen af værdipapirer i eurolandenes valuta oplevet et voldsomt løft. Succesen afspejler jo også, at de meget lave renter i euro-området er centrale her. De har i euroens levetid været de laveste siden Anden Verdenskrig.

Jamen der er en utrolig forbedret økonomisk udvikling i Europa til gavn for alle landene, også for Danmark, fordi vi fører fastkurspolitik og er hæftet til euroen.

Men jeg venter, at hr. Frank Dahlgaard næste onsdag har spørgsmål til mig igen – da er jeg desværre i Reykjavík med hr. Frank Dahlgaard – men så ugen efter, og at vi dér taler om, at euroen er på vej op. Og hvis det er tilfældet, så forventer jeg jo, at hr. Frank Dahlgaard ud fra sin måde at have succeskriterier på anerkender, at euroen er en fantastisk succes. For den er på vej op – helt af sig selv.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 257

2) Til økonomiministeren af:

Frank Dahlgaard (UP):

»Kan ministeren bekræfte, at udenlandsk kapital siden det danske nej til euroen er strømmet ind i Nationalbankens valutakasse med et tocifret milliardbeløb?«

Skriftlig begrundelse

Den seneste opgørelse fra Danmarks Nationalbank viser, at den danske krone befinder sig i en særdeles stærk position over for euroen. Samtidig skriver aviserne om en stærk udenlandsk interesse for at købe danske aktier og obligationer. Jyllands-Posten skriver således den 25. oktober 2000, at opkøbene fra udlandet af danske værdipapirer har presset kronekursen op, og at »kronen nu står på det stærkeste niveau over for euroen siden indgangen til 2000«. Samtidig har den store udenlandske interesse for danske aktier drevet aktiekurserne op på rekordniveau og presset den danske rente nedad.

Kontorchef i BG-Bank Flemming Nielsen siger ifølge Jyllands-Posten den 25. oktober, at »det er vores vurdering, at der er kommet 15 mia. kr. i valutareserven alene indtil videre i oktober, og det er mere, end der røg ud før euroafstemningen«.

Den positive udvikling i dansk økonomi og på finansmarkederne siden det danske nej til euroen den 28. september er stik imod alle regeringens forudsigelser forud for folkeafstemningen. Dengang var regeringens budskab, at et nej til euroen ville være en meget alvorlig sag for dansk økonomi og erhvervsliv, og at der måtte ventes en klar negativ reaktion på børsen i tilfælde af et nej til euroen.

Frank Dahlggaard (UP):

Det er et spørgsmål, som knytter sig til den fantastiske succes, som kronen og dansk økonomi har. Og spørgsmålet drejer sig om, om ministeren kan bekræfte, at den udenlandske kapital og pengene vælter ind over de danske grænser og i løbet af den sidste måned har fyldt Nationalbankens valutakasse op med i hvert fald et to-cifret milliardbeløb.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg kan hverken be- eller afkræfte, at der skulle være tilflydt et to-cifret milliardbeløb til Nationalbankens valutabeholdning efter nejdet den 28. september. Først i morgen, den 2. november kl. 16.00, offentliggøres der tal fra Nationalbankens køb og salg af valuta i oktober måned.

Jeg kan derimod oplyse, at faldet i valutareserven i løbet af i år forud for afstemningen den 28. september var ca. 50 mia. kr. – altså et fald på ca. 50 mia. kr. Der er så en del, der efterfølgende tyder på, at en del valuta er strømmet tilbage i valutareserven, men langt fra svarende til de 50 mia. kr.

Men det, vi ser, er jo en begyndende normalisering i forhold til situationen før den 28. september. Og i øvrigt har jeg jo stået og forudsagt, hvilket mønster jeg så som det mest sandsynlige efter en folkeafstemning, der ville give et nej, så der er ikke noget egentlig overraskende i det.

Frank Dahlggaard (UP):

Vi må jo så vente et godt døgn tid, før vi har de faktiske tal fra Nationalbanken.

Men ministeren må vel medgive, at alt tyder på, at det er en meget kraftig valutaindstromning, der er sket den sidste måned. Kronen er blevet presset op, obligationskurserne er steget, renten er faldet, rentespændet er jo nede på 0,3 pct. over for det tyske. Det er jo omtrent det laveste, det nogen sinde har været, er det ikke korrekt? Og aktiekurserne er presset op i et omfang, som især når man ser dem i forhold til andre landes aktiekurser er helt utrolig.

Det er vel alt sammen udtryk for, at der må være en meget kraftig kapitaltilstrømning. Det er vel også derfor, at Nationalbanken i to omgange har sænket sin rente for at prøve at bremse det forhold, at vi snart vader i pengesedler til anklerne.

Er det ikke rigtigt, at det klart peger i retning af den meget store kapitalindstrømning?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg tager bare lige ordet for at anerkende en udtalelse, økonomiministeren kom med for et øjeblik siden, nemlig at det, der sker nu, er begyndende normalisering af situationen, så vi altså vender tilbage til den måde, tingene var på før folkeafstemningen.

Jeg synes egentlig, at det er flot, for det, vi i hvert fald hørte som det toneangivende op til den 28. september, var jo, at vi med et nej netop ikke ville stå i en situation, som var sammenlignelig med den, fra før folkeafstemningen blev udskrevet. Vi ville stå i en helt ny situation, hvor ulykkerne ville rasle ned over Danmark i en takt, vi stort set aldrig havde set.

Derfor synes jeg da, at det er bemærkelsesværdigt og det er anerkendelsesværdigt, at ministeren gør rede for, at det, der i virkeligheden sker nu, er præcis det, vi forudsagde, nemlig at der sker en normalisering, og at tingene herefterfølgende vil være, som de også var forud. Og det betyder bl.a., at rentespændet, som f.eks. hr. Frank Dahlggaard lige har sagt, i forhold til Tyskland nu er helt nede på 0,32 pct.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg skal gøre opmærksom på, at spørgetiden bruges til spørgsmål og ikke til kommentarer.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg hæftede mig også ved, at ministeren nu anerkender, at nejdet altså førte til en normalisering. Det var jo det, som jeg f.eks. i al beskedenhed sagde før den 28. september ville ske, men som ministeren bestred. Ministeren førte i stedet en skræmmekampagne.

Jeg vil godt spørge ministeren, om ikke ministeren kunne tage skridtet fuldt ud og give befolkningen den undskyldning, befolkningen har krav på, og anerkende, at det var en forkert argumentation, man brugte fra regeringens side, da man førte denne skræmmekampagne.

Jeg tror også, at hvis ministeren sluttede sagen i dag med en sådan undskyldning, så ville ministeren måske også kunne undgå hver onsdag i spørgetiden at skulle besvare tre spørgsmål fra hr. Frank Dahlggaard om sagen.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg har overhovedet ingen ambitioner om at undgå at svare på mindst tre spørgsmål fra hr. Frank Dahlggaard om onsdagen. Det giver mig en fantastisk god lejlighed til at sætte misforståelser på plads, så lad os endelig ikke forandre

det, ikke med min gode vilje. Og jeg kan gerne inspirere hr. Frank Dahlgaard til flere spørgsmål, hvis det kniber.

Må jeg sige meget klart, at jeg har stået her på samme plads og fået ros af hr. Thulesen Dahl for ikke at overdramatisere, hvad et nej kunne føre til af ændringer på markedet osv., og derfor må jeg afvise hr. Keld Albrechtsens insinuerende bemærkninger om – det var sagt i al venskablighed – at jeg skulle have ført skræmmekampagner på økonomien.

Det, jeg har sagt, er, at et ja vil give os langt bedre muligheder på en lang række områder. Vi kan godt klare os uden for euroen, det har jeg stået her og sagt mange gange, men det koster noget. Alle tre spørgere ved godt, at man ikke kan vurdere hverken fordele eller ulemper eller konsekvenser ved at se på enkelte uger, se på en enkelt måned. Alle har vi i kampagnen talt om det lange sigt, både hvad det økonomisk og politisk kunne føre med sig.

Det, jeg noterer mig nu, er også, at de tre spørgere går meget, meget op i det økonomiske, mens jeg fik meget skæld ud, når jeg talte økonomi før afstemningen. Så derfor synes jeg da, at vi også kunne begynde at tale lidt politik igen. Økonomien kan vi jo følge dag for dag, men det er det lange sigt, der er interessant.

Frank Dahlgaard (UP):

Ministeren siger, at der er løbet 50 mia. kr. ud af valutakassen i perioden op til folkeafstemningen, og det er jo rigtigt.

Mit spørgsmål er så, hvor lang den periode er. Det er vist et halvt eller et helt år forud for folkeafstemningen, mens der i den sidste måned – vi har så tallene i morgen eftermiddag – er løbet måske 15-20 mia. kr. ind på 3-4 uger. Synes ministeren, at det er rimeligt at sammenligne en hel årsperiode og bevægelsen af valutabeholdningen med en enkelt måned?

Og er det ikke ganske fantastisk med en valutaindstømning, hvis den er af den størrelsesorden, 15-20 mia. kr., hvad økonomerne jo vurderer på forhånd, og hvad kurserne indikerer nok er tilfældet? Så i løbet af nogle måneder er valutakassen fyldt fuldstændig op, og så er vi oppe på 180 mia. kr. i valutabeholdning, sådan som den var for halvandet år siden.

Er det ikke i virkeligheden meget tilfredsstillende og fornemt, hvad der i øjeblikket sker med kapitalstrømmen i Danmark?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg er glad for, at ministeren sagtens forstod mit spørgsmål før og svarede på det.

Nu vil jeg gerne spørge ministeren, for vi kan jo alle stå og efterrationalisere godt og grundigt, om det trods alt ikke er rigtigt, at vi kan få ministerens erkendelse af, at det ikke er blevet sådan, at investorerne har vendt Danmark ryggen efter det danske nej.

En af de påstande, der kom, var jo, at et dansk nej ville medføre, at investorerne ville vende sig væk fra Danmark, fordi man ønskede at søge hen til de lande, der var med i euroen, og når man nu uigenkaldeligt fik at vide, at Danmark ikke ville være med i euroen, fordi sådan måtte man forstå et dansk nej den 28. september 2000, så ville investorerne vende sig væk fra Danmark.

Det er fuldstændig rigtigt, at jeg tidligere i flere henseender har rost ministeren. Det vil jeg også benytte flere lejligheder til fra nu af, det kan jeg love ministeren – eller det kan jeg bekymre ministeren med – men ministeren skal jo heller ikke gøre sig bedre, end hun er, og nu lade som om, at der slet ikke kom økonomiske trusselsbilleder fra regeringen og fra økonomiministeren i kampagnen op til den 28. september.

Derfor synes jeg, at det ville være på sin plads at få svaret i forhold til den måde, vi kan se investorerne agerer på efter nej.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må jo give ministeren den anerkendelse, at hun i hvert fald ikke løber væk fra forsvaret for en vanskelig sag. Det må man sige.

Det, der gør det nødvendigt at stille et yderligere spørgsmål, var ministerens påstand om, at regeringen ikke førte skræmmekampagne. Har ministeren glemt, at regeringen var ude med trusler mod befolkningen om tab af 20 mia. kr., om arbejdspladser, der ville forsvinde, om renter, der ville stige, og jeg ved ikke hvad? Kataloget var sådan set ganske langt.

Det bekymrer mig lidt, hvis ministeren har glemt, hvad det egentlig var regeringen gik og sagde under kampagnen. Det tror jeg naturligvis heller ikke ministeren har, men så synes jeg ikke, det er passende, at ministeren nu forsøger at lade, som om det ikke fandt sted.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Til hr. Frank Dahlgaard: Som jeg sagde for kort tid siden, tidligere i dag, forudså jeg, at et nej

kunne føre til mindre udsving på valutamarke- det, at vi kunne forudse en kortvarig rentefor- højelse. Jeg forudså også, at hvis vi var i stand til at overbevise markedet om, at vi fortsat førte fastkurspolitik, som vi har gjort i 18 år, så ville det meget, meget hurtigt gå i sig selv igen.

På sigt mener jeg, at det vil føre til en forskel på mindst en halv procent i renten. På sigt kan man ikke det afgøre på så kort tid; det er på længere sigt. Det kan vi vende tilbage til.

Nationalbanken og regeringen og partierne i Folketinget har tilsammen bidraget til en bred opfattelse på det internationale marked om, at Danmark fører uændret fastkurspolitik. Der har kun været én politiker, der har sat spørgsmåls- tegn ved det, og det er hr. Frank Dahlgaard, som har opfordret til revaluering, hvilket også er et brud på fastkurspolitikken.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl: Jeg tror ikke, at der er sagt, at investorerne ville vende sig væk fra Danmark. Det, vi har sagt kunne være en risiko, er, at vi på sigt, når vi får et indre marked, et tydeligt indre marked, et indre euro- marked, kan være i en situation, hvor invester- inger i nye arbejdspladser kan gå til euromar- kedet i stedet for til Danmark. Ligesom vi har set, at norske virksomheder flytter til Danmark, ligesom svenske virksomheder gjorde det, in- den Sverige kom med i det europæiske samar- bejde, for at være på det indre marked. Det er en risiko. Vi har ikke set noget endnu, men den risiko er også noget, vi kan se på længere sigt.

Til sidst til hr. Kristian Thulesen Dahl: Vi har ikke truet med et tab på 20 mia. kr., vi har for- udset, at et ja ville give en forbedring på 20 mia. kr. Den formulering har hr. Keld Albrechtsen meget fikst vendt om og sagt, at regeringen har truet med, at det koster 20 mia. kr. Det er for- kert. Regeringen har sagt, at vi kunne få en for- del i størrelsesordenen 20 mia. kr. på 10 år.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 258

3) Til økonomiministeren af:

Frank Dahlgaard (UP):

»Er ministeren overrasket over finansmarkedets reaktion på det danske nej til euroen ved folke- afstemningen den 28. september?«

Skriftlig begrundelse

Forud for folkeafstemningen den 28. september 2000 om kronens afskaffelse til fordel for EU's euro tilkendegav regeringen, at det ville være en meget alvorlig situation for dansk økonomi og erhvervsliv, såfremt der blev stemt nej til euroen. I så fald måtte man nemlig påregne hø- jere rente og muligvis også en valutakrise om- kring kronen.

Reaktionen på nej et imidlertid været sti- gende aktiekurser, faldende rente og rente- spænd, en styrket kronekurs og en voldsom indstrømning af kapital fra udlandet til Dan- mark. Valutabeholdningen er i oktober vokset med et tocifret milliardbeløb. På baggrund af regeringens bebudelser før folkeafstemningen må man formode, at finansmarkedets og udlan- dets reaktion på det danske nej er kommet som en overraskelse for regeringen og dens økono- mer.

Frank Dahlgaard (UP):

Vi har næsten taget lidt hul på det, for spørgs- målet er jo: Er ministeren og regeringen ikke overrasket over finansmarkedets og dansk øko- nomis reaktion på euronejet?

Reaktionen har jo været stigende kurser på aktier og obligationer, faldende rente, en flot og stærk kronekurs og et erhvervsliv, der er fuld af optimisme.

Har det ikke vakt forundring eller overraskel- se i regeringen og hos ministeren?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Nej, jeg finder ikke finansmarkedernes reaktion overraskende, og det er jo rigtigt, at vi har været inde på det i tidligere spørgsmål og svar.

Vi ved, at det, finansmarkederne reagerer på, er det overraskende. Og der var jo usikkerhed helt frem til den 28. september om resultatet, men der var faktisk mange, der skønnede, at det ville blive et nej. Det indretter finansmarkedet sig efter. Når der ikke kommer en overraskelse, så får man mindre reaktioner på finansmarke- det, og det tror jeg også, jeg har stået her og be- skrevet tidligere, også før den 28. september.

Så hæfter jeg mig ved, at hr. Frank Dahlgaard kalder dansk økonomi for en strålende succes, for ikke at sige en fantastisk succes, og siger, at kronen er stærk og er en fantastisk succes. Det noterer jeg mig med stor glæde. Men jeg hæfter mig også ved, at hr. Frank Dahlgaard siger, at kronen er stærk og en fantastisk succes, når kro-

nen nu er hægtet helt tæt på euroen og følger euroen op og ned hele tiden, sekund for sekund.

Derfor vil jeg gå hjem og undre mig over, hvordan man kan have en svag euro, som er en dundrende misforståelse, og en stærk krone, som er en fantastisk succes, når de følges ad i tykt og tyndt hele tiden.

Frank Dahlgaard (UP):

Det her er en meget alvorlig situation, for ministeren siger jo her – det kan ikke misforstås: Nej, jeg og den øvrige regering er ikke overrasket over det, der er sket efter euronejet.

Hvordan i alverden kan regeringen så indkalde til pressemøde søndagen før afstemningen kl. 13.30 herovre i Vandrehallen for for den samlede presse at kundgøre – alle eurojapartierne og kronemodstandspartierne – at dansk økonomi og i det hele taget situationen for det danske samfund er dybt alvorlig, hvis det bliver et nej?

Hvordan kan man det, hvis man ikke er spor overrasket over, at dansk økonomi kører videre i fin stil, når man kan læse så sent som i dag i dagbladet Børsen: »Optimistisk tro på dansk økonomi«, når man kan læse, at aktiekurserne i Danmark har klaret sig langt bedre – også den sidste måned – end økonomien i alle andre lande?

Så har man altså bevidst misinformeret befolkningen, når man godt vidste, hvordan det ville gå i tilfælde af et nej? Er det ikke rigtigt, og vil ministeren ikke erkende det og tage konsekvensen af det?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, jeg synes altså også, at regeringen spiller på en meget, meget kort hukommelse – eller et håb om en meget kort hukommelse – hos vælgerne. Hvis regeringen nu vil give indtryk af, at man da hele tiden har været klar over, at det ville gå fint og uden problemer med et dansk nej, så er det utroligt, hvad vi måtte høre på i dagene op til folkeafstemningen, ikke alene fra økonomiministeren, for der var jo altså flere aktører på banen; de fleste ministre har jo været på banen med skræmmebilleder i forhold til et dansk nej, som jeg nu kan forstå man godt i regeringen var klar ikke blev tilfældet.

Men lad mig så hive fat på ét element, som ministeren her i dag stadig vedkender sig fra før afstemningen den 28. september, nemlig, at

hun forventer, at rentespændet mellem Danmark og Euroland vil blive på mindst en halv procent, permanent mindst en halv procent.

Jeg vil bare spørge økonomiministeren: Er der på nuværende tidspunkt noget, der tyder på, at det er rigtigt? Kan ministeren ikke igen bekræfte, at rentespændet mellem Danmark og Tyskland i dag er på 0,32 og har haft en faldende tendens siden afstemningen den 28. september?

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Det, der gør den politiske debat meget vanskelig, er, at tingene bliver vendt og drejet og brugt underligt.

Det bedste, jeg kan sige til hr. Thulesen Dahl, er: Prøv lige at kigge i det meget store bind, som Økonomiministeriet og Finansministeriet skrev, analyser efter analyser; det hedder »Danmark og euroen«. Der er jo beskrevet, hvad det er, regeringen har haft af opfattelser. Det kan jo gås efter. Og så vil jeg godt appellere til, at man ikke skaber den forestilling, at alt – for det tror jeg ikke er meningen hos de to spørgere – kan gøres op en måned efter folkeafstemningen.

Jeg finder, som regeringen finder det, og som vi fandt før den 28. september, at det er meget alvorligt for Danmark ikke at være med i euroen. Vi har sat os uden for indflydelse på nogle meget vigtige områder, men vi hæfter os på de andre ved vores fastkurspolitik for at drage nytte af det slid og besvær, de andre har.

Det er det, jeg synes, er et problem: at vi, Danmark, ikke tager et medansvar for at skabe nogle bedre vilkår for hele Europa, inklusive os selv, også på længere sigt.

Og så til hr. Frank Dahlgaard omkring pressemødet søndagen før afstemningen: De fem jpartier mente og mener, som jeg har hørt de andre, at det var meget vigtigt, at vi fik et ja, at det var vigtigt for Europa, at det var vigtigt for Danmark. Det mener vi fortsat, og igen vil jeg henvise til alle de svar, der er givet, og de analyser, der er lavet i centraladministrationen.

Det er hr. Thulesen Dahl, der kalder det skræmmebilleder; det er ikke regeringen. Det er rigtigt, at rentespændet er lavere nu end en halv pct. Og jeg håber da, at vi kan blive ved at have det sådan, at vi ikke har en halv pct, men lad os se, hvordan det går. Regeringen vil gøre sig meget umage med, at vi klarer os så godt som muligt.

Frank Dahlgaard (UP):

Jeg synes ikke, ministeren kommer med noget tilfredsstillende svar.

På den ene side siger man: Der er ikke noget i den reaktion, der har været på nej, som overrasker os – og det har været kursstigning, en god økonomi og en god optimisme i erhvervslevet, i befolkningen og alle vegne – det overrasker os ikke spor.

Howdan kan jupartierne, kronemodstanderpartierne, inklusive regeringen, så sidde fem dage før afstemningen med bedre vidende og fortælle befolkningen, at det her er alvorligt, at det bliver smallere tider? Man gik også på det økonomiske.

For hvis det bliver smallere tider, og hvis det er en ringere situation nu, tager finansmarkerne selvfølgelig forskud på det, og hvis det i en fjernere fremtid ser dårligere ud, vil man jo allerede nu se faldende kurser, for så er fremtidsudsigterne for det danske samfund dårlige. Men finansmarkedet har ikke opdaget det. Udlandet har ikke opdaget det. Pengene strømmer til Danmark, så man sænker og sænker renten herhjemme for at bremse det. Valutabeholdningen vokser.

Det hænger ikke sammen, økonomiminister. Erkend det.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes jo, at ministeren gør, hvad ministeren kan, for at afføde en lang, lang debat her i Folketinget, som i virkeligheden slet ikke var nødvendig, hvis ministeren bare stille og roligt ville erkende, at de beregninger og de profetier, som regeringen kom med inden den 28. september, simpelt hen har vist sig at være forkerte, og sige, at det er regeringen ked af. Så ville den jo ikke være længere. Så ville vi andre jo heller ikke blive ved med at forfølge ministeren med spørgsmål om det.

Nu er ministeren så f.eks. inde på spørgsmålet om rentespændet. Er det ikke korrekt, at i de tommetykke bilag, ministeren henviste til, havde regeringen udtænkt en teori om, at vi ville få et ekstra rentespænd på en halv pct., 0,5 pct., hvis vi sagde nej?

Det har så vist sig, at det ikke blev tilfældet, måske endda snarere tværtimod: Vi får lidt mindre rentespænd som følge af nej, fordi kronen jo er stærk, som vi også fra nejsiden gjorde opmærksom på inden den 28. september. Men vil ministeren ikke erkende, at den bereg-

ning med de 0,5 pct. altså var et vildskud, som ikke burde have været lavet?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg føler, at ministeren er fanget lidt i sin egen retorik, og nu prøver ministeren så at komme ud af den valgkampsretorik, vi hørte i forbindelse med en lang række forhold, og siger så, at det f.eks. alene er mig, der siger, at det var skræmmebilleder og lignende. Det var slet ikke det, der var tale om med de dystre ting, der blev manet frem for den danske befolkning, nogle få dage før vi skulle stemme den 28. september.

Men der er ét punkt, hvor ministeren ikke forlader sin valgkampsretorik, og det er vedrørende rentespørgsmålet. Er det ikke et spørgsmål om, at der bare skal gå noget tid? Er det ikke for ministeren bare et spørgsmål om, at der skal gå nogle flere måneder, før ministeren også på det punkt må medgive, at det ikke gik så galt, som man troede? Og er det ikke et spørgsmål om tid, før regeringen går tilbage til det, Finansministeriet jo selv for nogle år siden tilkendegav, nemlig at man havde den vurdering, at rentespændet ville blive helt fjernet i løbet af en årrække med en sund og stabil udvikling herhjemme i forhold til en stor del af den europæiske virkelighed? Er det ikke det, der bliver tilfældet? Kan ministeren ikke allerede nu forudsæ, at det sandsynligvis er sådan, det bliver? Og så kan vi om nogle måneder i en onsdagsspørgetid diskutere det her igen, hvor ministeren så siger: Jo, det ser egentlig ud til, at rentespændet er ved at blive elimineret.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Til hr. Frank Dahlgaard: Det, der er vigtigt at holde fast i, og som er den afgørende forskel – som det er blevet sagt utallige gange før den 28. september – er, at selv om vi har en valutaaftale med Den Europæiske Centralbank og eurolandene, ERM II, og selv om vi fører fastkurspolitik, giver det ingen garanti for, at den danske krone ikke på et eller andet tidspunkt, hvis der bliver en finansiel krise, bliver udsat for uhenigtsmæssige spekulationer, resultater, dønninger. Det er en af de afgørende forskelle mellem at være udenfor og være indenfor. Derfor har vi en større sikkerhed for at imødegå det, når vi alligevel fører fastkurspolitik.

Må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at det, jeg har sagt fra denne plads, kan man jo slå op og se efter; så enkelt er det. Det er der ingen grund til at vi står og skændes om.

Derudover kan man slå op i alle de svar, der er givet, og for at gøre det kort kan man jo også se, hvad andre uden for centraladministrationen vurderede omkring et muligt rentespænd.

Jeg nævner så vismændenes meget berømte rapport, hvor de jo tog som udgangspunkt en renteforskel mellem et ja og et nej i størrelsesordenen 0,5 pct. og lavede deres modelberegninger ud fra det. Så det er jo ikke et tal, der er grebet ud af den blå luft. Og som jeg sagde tidligere i dag, er vi nødt til at se, hvordan det ser ud fremover.

Men jeg noterer mig også, at hr. Keld Albrechtsen mener, at kronen er meget stærk, og at euroen er svag, og det er for mig stadig væk et stort spørgsmål, hvordan kronen kan være stærk, hvis euroen er svag, når de to hænger sammen som ærtehalp op og ned.

Til allersidst til hr. Thulesen Dahl: Jeg har vist svaret på rentespørgsmålet én gang til, men ellers gør jeg det gerne næste onsdag.

Frank Dahlgaard (UP):

Jamen ministeren er jo dybt polemisk og ikke saglig, når ministeren siger: Hvordan kan kronen være stærk og euroen svag – sådan som der er nogen her, inklusive mig, der påstår – når de hænger sammen som ærtehalp og følger hinanden sekund for sekund? Ministeren kender jo godt svaret: De hænger ikke sammen som ærtehalp, og de følger ikke hinanden sekund for sekund. Ministeren sidder formentlig ovre ved sin pult med den samme statistik fra Nationalbanken, som jeg har her, og som viser, at kronekursen er blevet markant styrket efter nej i forhold til euroen.

Det vil sige, at kronen ikke er faldet lige så meget som euroen, for der er et spillerum på 2,25 pct. til hver side, og den udnytter man i øjeblikket, fordi kronen er så stærk. Det er svaret på det, og det ved ministeren godt – eller ved ministeren ikke det?

Og så må jeg stille det spørgsmål, om ikke det er sådan, at når vi nu har fået det nej, så er det klart, at der på lang sigt er en risiko for en valutakrise, og vil Den Europæiske Centralbank hjælpe os? Men ministeren må vel medgive mig, at nu ved hele erhvervslivet og børsen og alle, at Danmark lever med den risiko, hvorfor giver det sig så ikke udtryk i faldende kurser og en pessimisme i den danske befolkning? Og i ...

Anden næstformand (Henning Grove):

Ja tak, vi har en lang spørgetid.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Så skal jeg prøve at gøre det meget kort.

Der er jo stadig væk en renteforskel, og det betyder jo også, at de investorer, der køber danske værdipapirer, får en højere forrentning af det, end hvis man investerer i euro-området. Vi har et rentespænd.

Kronen er så stærk. Kronen følger euroen. Kronen har skiftet position i forhold til euroen fra før folkeafstemningen og til efter, hvor Nationalbanken hævede renten dagen efter tidligt om morgenen med en halv pct.

Vi har gjort alt, hvad vi kunne for, at kronen kan være stabil og ligge i et fast spor over for euroen, og det vil vi fortsat gøre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 259

4) Til ministeren for udviklingsbistand af:

Peter Skaarup (DF):

»Kan ministeren oplyse, hvori forskellen består mellem at foreslå, at den danske støtte og bistand til de palæstinensiske selvstyreområder knyttes sammen med, at selvstyreområderne begynder at tilbagetage herboende palæstinensiske flygtninge, og så regeringens politik i forhold til Somaliland, hvor regeringen gennem aftaler med lokale somaliske myndigheder har knyttet den danske bistand til dele af Somalia sammen med indgåelse af tilbagetagelsesaftaler om tilbagetagelse af afviste somaliske asylansøgere?«

Skriftlig begrundelse

I besvarelsen af spørgsmål nr. S 138 den 25. oktober 2000 udtaler ministeren for udviklingsbistand bl.a., at: »Men det, jeg ikke bryder mig om, er det link, som hr. Peter Skaarup beskriver, nemlig linket mellem udviklingsbistand og tilbagevenden af herboende flygtninge.« Og senere: »Jeg synes, det er en usmagelig sammenhæng, Dansk Folkeparti foreslår.«

Imidlertid kommer gode ideer ofte ikke ud af det rene ingenting. Således fremgår det af følgende uddrag af aktstykke nr. 332 af 28. august 1997: »Grundet den rolige situation i det nordlige Somalia har Flygtningenevnet siden november 1996 i en række sager afvist at give somaliere fra dette område asyl. Afslagene er be-

tinget af, at der forinden udsendelse indgås tilbagetagelsesaftaler med de lokale myndigheder i det nordlige Somalia. Regeringen besluttede på den baggrund den 18. juni 1997 at udsende en delegation til Nordvest- og Nordøstsomalia med henblik på at undersøge mulighederne for at iværksætte repatrierings- og genopbygningsaktiviteter og indgå aftaler med myndighederne i de to områder om tilbagetagelse af afviste somaliske asylansøgere.« Selv om aktstykket blev forkastet med stemmerne 10-7 i Finansudvalget, udtalte daværende indenrigsminister Birte Weiss (S) dagen efter (Information 12. september 1997): »Der er ikke nogen juridisk sammenhæng mellem udviklingsstøtten og aftalen med Somaliland om, at de skal modtage afviste asylansøgere. Men hjælpen skulle gøre det lettere for landet at tage imod de afviste. Nu bliver det væsentligt sværere. Derfor tror jeg ikke, at det vil lykkes at sende så mange tilbage.« Aktstykket og indenrigsministerens udtalelser viser klart, at regeringens hensigt var at knytte økonomisk støtte og tilbagetagelse af somaliere sammen. Spørgeren havde med spørgsmål nr. S 138 præcis samme hensigt, nemlig at dansk støtte og bistand til de palæstinensiske selvstyreområder fremover knyttes sammen med, at selvstyreområderne begynder at tilbagetage herboende palæstinensiske flygtninge.

Peter Skaarup (DF):

For to spørgetider siden stillede jeg nogle spørgsmål til bl.a. statsministeren, og han var ikke rigtig i stand til at svare på, om man vil knytte dansk udviklingsbistand sammen med tilbagetagelse af flygtninge til selvstyreområderne i Palæstina.

I sidste spørgetid spurgte jeg så udviklingsministeren, hvad udviklingsministeren mente om en holdning som den. Udviklingsministeren sagde, at det var noget, han ikke bryder sig om: Det var en link, som hr. Peter Skaarup beskriver, nemlig linket mellem udviklingsbistand og tilbagevenden af herboende flygtninge, og jeg synes, det er en usmagelig sammenhæng, sagde udviklingsministeren.

Så har jeg efterfølgende slået lidt tilbage i papirerne og står her med et aktstykke, som regeringen har fremsat den 28. august 1997, hvor det meget klart står, at man netop laver det link mellem støttebistand til Somalia og samtidig en aftale om tilbagesendelse af egne statsborgere, som er flygtninge her i Danmark.

Altså er der tale om præcis den samme sammenhæng, som ministeren over for Dansk Folkeparti sagde var en usmagelig sammenhæng. Derfor spørger jeg ministeren i dag: Hvori består forskellen på de to situationer?

Ministeren for udviklingsbistand (Jan Trøjborg):

Som jeg allerede nævnte for hr. Peter Skaarup i den mundtlige spørgetid sidste uge, er selve formålet med Danmarks overgangsbistand til de palæstinensiske selvstyreområder at bidrage til den sociale og økonomiske udvikling og derigennem skabe grundlag for varig fred i regionen.

En fortsat økonomisk og social udvikling i de palæstinensiske selvstyreområder samt en varig fred mellem palæstinensere og israelere er et afgørende grundlag for, at palæstinenserne i Danmark af egen fri vilje vil vælge at bosætte sig i de palæstinensiske selvstyreområder. Det er de samme økonomiske, sociale og fredelige betingelser, som skal forhindre, at endnu flere palæstinensere bringes i den ulykkelige flygtningesituation.

Jeg skal gøre opmærksom på, at det palæstinensiske selvstyreområde vel dækker et areal svarende til Nordjyllands Amt. Langt størstedelen af de herboende palæstinensere stammer ikke fra disse områder, men fra Libanon, Jordan, Syrien samt oprindeligt fra Israel, hvorfra et stort antal palæstinensere flygtede under krigen i 1948 og 1967. Det er derfor ikke rimeligt at koble diskussionen om tilbagetagelse af palæstinensere sammen med de palæstinensiske selvstyreområder.

Også på et andet punkt bygger hr. Peter Skaarup sit spørgsmål på forkerte antagelser. På den ene side tales der om palæstinensiske flygtninge, på den anden side om afviste somaliske asylansøgere. Der er tale om to forskellige grupper, som får forskellig behandling.

Med hensyn til den danske støtte til somaliere har den aldrig været betinget eller afhængig af antallet af somaliere, der rejser tilbage til Somalia fra Danmark. En sådan sammenhæng – eller handel med mennesker – ville være uacceptabel. Regeringen handler ikke med somaliere, men forsøger i Somalia at bistå et af verdens fattigste lande og fattigste folk.

Peter Skaarup (DF):

Dansk Folkepartis hovedsynspunkt her er: Hvis vi nogen sinde skal få løst de store problemer,

vi har med flygtninge her i Danmark, så må vi på et eller andet tidspunkt også begynde at se på, hvordan vi kan tilbagesende nogle af de flygtninge til områder, hvor der er fred.

Et af ønskerne fra palæstinensiske flygtninge i Danmark er – uanset om de så oprindeligt kommer fra Jordan eller Syrien eller Libanon – at få deres eget land. Derfor står de herude på Christiansborg Slotsplads og demonstrerer, fordi de føler, at Israel er en aggressor i området. Derfor vil de have deres eget land.

Så siger vi: Jamen skulle vi så ikke gøre noget over for Palæstina, hvor vi siger til Arafat, at til gengæld for at få den bistand, så må du altså også sørge for, at de mennesker, vi har her i landet, kan finde en plads i dit samfund. Det burde dog være en meget rimelig sammenhæng.

I forhold til situationen i Somalia er forskellen måske stor, det kan godt være, men det var jo ikke det, ministeren sagde i spørgetiden i sidste uge. Ministeren sagde, at hr. Peter Skaarup bruger et link mellem udviklingsbistand og tilbagevenden af herboende flygtninge, som er en usmageligt sammenhæng.

Men det er altså nøjagtig den sammenhæng, regeringen også har brugt tidligere.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kunne egentlig godt tænke mig, at ministeren kom med en lidt klarere tilrettevisning over for Dansk Folkeparti, for jeg synes faktisk, det er et aldeles usmageligt synspunkt, som Dansk Folkeparti lægger frem.

Jeg håber, at ministeren – det vil jeg godt spørge om – er enig med Enhedslisten i det grundlæggende synspunkt, at forudsætningen for, at flygtninge kan vende tilbage til Palæstina først og helt afgørende må være, at vi får Israel til at standse sin krig mod den palæstinensiske befolkning, således at der kan blive fred i området.

Jeg går ud fra, at regeringen er enig i, at det er betingelsen for overhovedet at kunne diskutere muligheden for, at nogen kan komme tilbage. Man rejser vel ikke frivilligt tilbage for at lade sig slå ihjel af den israelske besættelsesmagt. Det er det grundlæggende problem i området. Det håber jeg ministeren er enig i, og lad os så slippe for den, synes jeg, meget usympatiske kampagne, som føres fra Dansk Folkepartis side.

Ministeren for udviklingsbistand (Jan Trøjborg):

Jeg kan ikke rigtig forstå hr. Keld Albrechtsens spørgsmål og efterlysning af en klarere tilbagevisning af Dansk Folkepartis politik på området. Jeg synes, at det meget klart fremgik af svaret, og også af det svar, jeg gav sidste onsdag. Jeg brugte oven i købet det samme ord, som hr. Keld Albrechtsen brugte her for et øjeblik siden.

Men jeg vil gerne sige, at den politik, som vi skal føre, naturligvis er en politik, der imødegår, at folk bliver tvunget til at blive flygtninge. Derfor skal vi fortsætte vores politik med støtte til selvstyreområderne, og vi skal fortsætte vores politik med støtte til Somalia. Jeg vil snart forelægge et nyt aktstykke om Somalia for Folketingets Finansudvalg.

Det er en klog politik også at søge aftaler med lande om tilbagetagelse af afviste asylansøgere. Ingen tvivl om det. Men det er også klogt at føre en politik, der er med til at forhindre, at der bliver tale om flygtninge fra lande, der er i en ugunstig situation.

Det er noget helt andet end den sammenkædning, som hr. Skaarup gør gældende. Dette link mellem penge og mennesker er regeringen imod. Vi er imod den form for menneskehandel.

Der vil jeg gerne sige til hr. Peter Skaarup: Det er altså en forkert antagelse – nu er det gentaget anden onsdag i træk – at der skulle være nogen problemer med tilbagetagelse i forbindelse med de palæstinensiske selvstyremyndigheder. Der er ingen problemer.

Det er vigtigt at få understreget, at de palæstinensere, der opholder sig her i landet, opholder sig lovligt her i landet. Jeg synes, det er et usympatisk link, hr. Peter Skaarup tænker sig, og det vil jeg gerne gentage for tredje eller fjerde gang.

Peter Skaarup (DF):

Lige med hensyn til det sidste så er det jo rigtigt, at myndighederne i Palæstina ikke er uvillige til at tage borgere retur.

Men det, det handler om her, er jo, at vi hvert eneste år i Danmark får flere hundrede asylsøgere fra området, altså statsløse palæstinensere, der også får asyl. Der er det, at vores opfordring til regeringen skal være, at man siger til det område: I må altså tage jeres egne borgere retur, for der er områder dernede, hvor der er fred. Derfor kan I sagtens have mennesker boende der-

nede. Og så må vi give noget støtte til, at de mennesker kan klare sig i området.

Men så vil jeg godt lige gentage noget over for ministeren. Ministeren siger, at det er et ubehageligt link mellem mennesker og penge. Så vil jeg læse op fra det aktstykke, som regeringen selv har fremsat den 28. august 1997. Der står:

»Regeringen besluttede på den baggrund den 18. juni 1997 at udsende en delegation til Nordvest- og Nordøstsomalia med henblik på at undersøge mulighederne for at iværksætte repatrierings- og genopbygningsaktiviteter og indgå aftaler med myndighederne i de to områder om tilbagetagelse af afviste somaliske asylansøgere.«

Jeg vil spørge ministeren: Er det ikke et link mellem mennesker og penge?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er i samme boldgade, for ministeren forsøgte også at tale udenom for en uge siden, da vi havde nøjagtig det samme spørgsmål til debat.

Jeg spurgte direkte på det tidspunkt for at følge op på den her problemstilling, om ministeren kunne erindre situationen omkring Somalia og aktstykket til Finansudvalget, hvor regeringen søgte om penge til at kunne betale klanledere i Somalia for at tage egne borgere – afviste asylsøgere – retur.

Dermed lavede regeringen lige præcis en sammenhæng mellem penge og mennesker. Derfor er det altså helt tosset at skulle høre på, at ministeren nu i den grad tager afstand fra nøjagtig samme tankegang og kalder den usympatisk og usmagelig, når regeringen nøjagtig forsøgte det samme for ganske få år siden.

Jeg går ud fra, at ministeren nu har haft en uge til at sætte sig bedre ind i tingene, har kunnet læse aktstykket igennem og har kunnet se, at dette her link eller denne her sammenhæng, som ministeren nu angriber så stærkt, på nøjagtig samme måde blev anvendt i sin tankegang af regeringen for ganske få år siden.

Ministeren for udviklingsbistand (Jan Trøjborg):

Jeg kan konstatere endnu en gang, at hr. Thulesen Dahl er den største polemiker, der har siddet i Folketingssalen, men det er jo noget, vælgere må afgøre.

Hr. Peter Skaarup udtrykte Dansk Folkepartis politik ganske klart: Det var tale om, at man vil lave en handel med hr. Arafat, der skulle gå på, at som forudsætning for modtagelse af bi-

stand til opbygning af de palæstinensiske selvstyreområder skulle man tage herboende palæstinensere tilbage. Herboende palæstinensere, der har lovligt ophold i Danmark.

Noget helt andet er at lave fornuftige, kloge aftaler med lande om tilbagetagning af afviste asylansøgere. Og noget helt andet er regeringens politik, der er klog politik, nemlig at sætte lande i stand til ikke at producere flygtninge, men gøre det muligt, også for herboende borgere med lovligt ophold, at vende tilbage til det pågældende land. Der er jo en verden til forskel i menneskesyn. Det er jo det, det handler om.

Peter Skaarup (DF):

Det, vi stille og roligt forsøger i Dansk Folkeparti, er at give regeringen nogle løsningsforslag på den store konflikt, som martrer det danske samfund i øjeblikket, nemlig at vi modtager mange flygtninge fra omverdenen, og at vi har store problemer med at få dem integreret – nogle løsningsforslag for at klare de opgaver, der ligger i forbindelse med det. Regeringen har store problemer. Man bruger oceaner af tid til planer om utilpassede unge osv., osv.

Så siger vi: Jamen skulle vi da ikke for en gangs skyld prøve at gå den anden vej – i stedet for som i år, hvor vi modtager formentlig 9.500 asylsøgere, hvor vi får omkring 10.000 familiesammenførte, hvor udviklingen bare går i vildt tempo derudad? Skulle vi ikke prøve for en gangs skyld at gå den modsatte vej og så tilbage sende nogle af de borgere, som trods alt har et område, hvor de kan være, hvor der er nogenlunde fredeligt, og hvor vi giver noget udviklingsbistand i forvejen og derfor har muligheden for at lede de mennesker tilbage igen? Det er dog en meget ydmyg og stille og rolig tankegang, og der er ingen grund til at sige, at det er modbydeligt, at det er forkert, og at det er hæsligt.

Afslutningsvis skal jeg spørge ministeren, om det overhovedet ikke vækker til eftertanke, at præcis det, ministeren hele tiden står og afviser her i Folketingets spørgetid, har ministeren og regeringen allerede gennemført i forhold til Somalia?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nå, så slap den ud. Det var for at nå frem til et eller andet spørgsmål om, hvorvidt der skulle være forskel i menneskesynet. Aha. Må jeg spørge ministeren helt nøjagtigt – jeg bliver nødt til at gentage spørgsmålet, for der kom jo

ikke noget svar, det var et eller andet med, at jeg var polemiker: Hvordan i alverden kunne Udenrigsministeriet lave et aktstykke den 28. august 1997, hvor man ansøger Folketingets Finansudvalg om 44,5 mio. kr. til Somalia, og hvor det direkte i aktstykket er beskrevet, hvordan man – i stedet for at aflevere de her penge – så skal have en aftale med Somalia om at tilbagetage egne borgere?

Hvordan kan ministeren få det til ikke at handle om at lave et link mellem mennesker og penge? Det er det, ministeren forsøger, og han siger, at det intet har med det at gøre, og at det er en helt anden situation. Men sammenhængen, tankegangen, i at knytte penge, altså midler, til de her pågældende lande, vi kan tale om – nu er det så Somalia – sammen med en aftale om, at man skal tilbagetage egne borgere, som så selvfølgelig kan afvises som asylsøgere i Danmark, har regeringen selv gjort sig skyldig i. Og hvis den er usympatisk, vil jeg spørge ministeren: Har jeg så et usympatisk aktstykke her i hånden?

Ministeren for udviklingsbistand (Jan Trøjborg):

Der skal en dygtig pædagog til, men det gør det vist ikke alene, for der skal også nogle mennesker til, der ønsker at forstå svarene, hvis man skal have en dialog, der udmunder i noget konkret.

Jeg har prøvet at forklare, at der er tale om, at vi laver fornuftige aftaler med lande om – hvis vi kan komme af sted med det – at de skal tage deres borgere tilbage, der bliver afvist som asylsøgere. Det er da meget fornuftigt. Vi giver bistand til en række lande, for at de skal undgå at være flygtningeproducerende, det er meget fornuftigt.

Jeg synes, at det er ubehageligt og usmageligt, at hr. Peter Skaarup meget tydeligt her siger, at hvis ikke der rejser et antal herboende palæstinensere, som opholder sig her lovligt, tilbage til selvstyreområderne, så skal bistanden til selvstyreområderne skæres ned. Det er jo konsekvensen. Det synes jeg er usmageligt og ubehageligt. Det er det, jeg kalder menneskehandel, og som jeg ikke bryder mig om.

Peter Skaarup (DF):

Jeg forstår ikke, hvorfor vi skal blive ved med at forklare ministeren det her.

Det står højt og tydeligt i det aktstykke, at det er den regeringspolitik, som blev gennemført.

Det blev i øvrigt ikke gennemført ved det her aktstykke, men det blev gennemført ved et aktstykke, der fulgte efter, som der var flertal for, da der ikke var et flertal for præcis det her aktstykke. Men klart og tydeligt står det, at det er regeringens politik. Man vil tilbagesende flygtninge til det område, hvor de kom fra, til gengæld for, at man giver noget bistand til området. Det kan man ikke komme uden om, det står højt og tydeligt i det, som jeg har læst op.

Jeg kan i øvrigt minde ministeren om, at partiet Venstre i sidste uge op til den debat, vi havde om udviklingsbistand her i Folketinget, fremkom med nøjagtig den samme tankegang. Man sagde, at det da er sund fornuft, når vi giver millioner i støtte til masser af områder her i verden, at vi så siger til de områder: Hvis der kommer flygtninge fra jeres område, må I være parat til at tage dem tilbage, hvis der er fred. Det er sund fornuft, og det er ufatteligt, at regeringen ikke vil efterfølge det nu, hvor den tidligere har kørt den samme politik.

Ministeren for udviklingsbistand (Jan Trøjborg):

Det er altså utroligt. Hvor mange gange skal jeg sige, at det er klog politik at lave aftaler med lande om, at man naturligvis vil tage sine borgere tilbage. Det er en klog politik at medvirke til, at der ikke produceres flygtninge nogen steder. Men det er jo noget helt andet end det, hr. Peter Skaarup foreslår, der også er fundamentalt anderledes end det, der lå i det aktstykke, som hr. Peter Skaarup henviser til, som var et forslag fra regeringens side.

Men jeg kan oplyse hr. Peter Skaarup om, at regeringen agter at søge penge i Folketingets Finansudvalg om en fortsættelse af politikken i Somalia med henblik på at styrke udviklingsmulighederne i Somalia, således at der ikke bliver produceret flere flygtninge – hvis jeg må bruge det brutale udtryk – fra Somalia, og at der er mulighed for, at herboende somaliere har mulighed for at vende tilbage.

Det er da meget fornuftigt at gennemføre den politik. Men at gøre det til en betingelse, at der skal mennesker tilbage til palæstinensiske selvstyreområder, der har lovligt ophold her, for den bistand, vi giver til palæstinensiske selvstyreområder, synes jeg er og bliver usmageligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 249

5) Til kulturministeren af:

Jens Rohde (V):

»Kan ministeren bekræfte, at der i ministeriets eget forslag til medieaftale af 21. marts 2000 for perioden 2001-2004 på side 2, afsnit 3, står følgende: »Det økonomiske tab ved reklamefri zoner omkring børneprogrammer vil indgå i det samlede forslag til TV 2's økonomi«, kan ministeren bekræfte, at der i pressemeddelelse af samme dag fra Kulturministeriet står: »TV 2 vil blive kompenseret for indtægstabet med et ekstra tilskud specifikt til børneudsendelser«, og vil ministeren redegøre for, hvorvidt et sådant tab er indgået i det samlede forslag om TV 2's økonomi?«

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Jeg skal gerne bekræfte, at jeg i forbindelse med mit udspil til medieaftale har brugt de af spørgeren citerede vendinger, og jeg skal også gerne gentage, hvad jeg sagde i sidste uge i forbindelse med besvarelsen af onsdagsspørgsmålene fra hr. Jens Rohde. Hvad jeg har sagt, skrevet, følt eller tænkt, før medieforhandlingerne gik i gang, kan aldrig komme denne sag ved. Det afgørende er, hvad aftalepartierne og jeg blev enige om, og hvad jeg har sagt, efter at medieaftalen er indgået.

Jeg har beklaget, at jeg i et brev til TV 2, umiddelbart efter at aftalen blev indgået, har brugt ordet »kompensere«, for det havde jeg ikke belæg for. Der står intet sted i medieaftalen, at der skal gives kompensation til TV 2 for indtægstab i forbindelse med de nye regler for børnereklamer. Men som jeg også sagde, var der med medieaftalen tale om en give and take-situation, hvor vi ved en tilførelse af øgede licensmidler til TV 2 til styrkelse af stationens børneprogrammer gav et klart signal til TV 2 om, at partierne bag medieaftalen finder det væsentligt, at der gøres en ordentlig indsats i forhold til børn.

Og det nye ved den indgåede medieaftale er, at vi i det hele taget er mere specifikke, end vi tidligere har været, med hensyn til, hvad det er, licensmidlerne skal anvendes til.

Jens Rohde (V):

Man må jo sige, at det er noget af en selvdesavouering af en kulturminister at sige, at hvad man har sagt, følt og tænkt fra den 25. juni 1999 til den 28. marts år 2000, er fuldstændig ligegyldigt.

Det er jo interessant nok i sig selv. Men det ser nu ikke ud til at være helt ligegyldigt alligevel. Den kredit skal ministeren da have. For jeg vil gerne bede ministeren bekræfte, at der overhovedet ikke er nogen forskel på det ekstra tilskud i licens, som ministeren lagde op til den 21. marts, og det, som blev resultatet af medieaftalen i forhold til TV 2, at der den 21. marts i ministerens oplæg står 60 mio. kr. årlig, samlet 240 mio. kr., og at der er nøjagtig det samme, der står i den medieaftale, som blev indgået. Det vil jeg gerne have ministerens bekræftelse på.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Jeg er ikke helt sikker på, at jeg har forstået spørgsmålet. Men altså i medieaftalen står der, hvad de ekstra licensmidler skal anvendes til, både hvad angår TV 2 og Danmarks Radio.

Jens Rohde (V):

Det, jeg hentyder til, er, at det måske kan være baggrunden for, at det ikke er blevet diskuteret i forligskredsen, at der var tale om en kompensation; at der i forhold til uddeling af licensmidler blot var tale om en fluemærkning i forligskredsen. For i hvert fald er det nøjagtig det samme, der står i medieaftalen, som det, der stod i ministerens oplæg til medieaftale den 21. marts.

Men noget helt andet er, at jeg godt kunne tænke mig, om ministeren så vil bekræfte, at hun i spørgetiden her i onsdags den 25. oktober 2000 i forbindelse med, at der ikke kunne være tale om en kompensation, fordi det forudsatte, at man havde lavet »sådan en krone til kronekompensation, så vi nøjagtigt regnede ud, hvor meget TV 2 havde tabt ved det her, og hvor meget de så skulle have i licenskroner«, sagde: Det har vi ikke gjort. Er det korrekt, at sådan en beregning ikke er blevet lavet?

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Vi har ikke lavet sådan en krone til kroneberegning, men da vi gik i gang med det her arbejde med at forberede medieaftalen, har vi simpelt hen lavet en vurdering af den samlede økonomi både for TV 2 og Danmarks Radio. Vi har set på: Hvad er reklameindtægtsmulighederne for TV 2? Hvad betyder det, at vi liberaliserer sponsormulighederne på nogle punkter? Hvad betyder de stærkt stigende priser på en række forskellige programmer?

Alt det er indgået i vores vurdering af, hvad den samlede licensstigning skulle være, og og-

så, hvordan licensen skulle fordeles mellem TV 2 og Danmarks Radio.

Jens Rohde (V):

Jeg står her med kommissoriet for den regnegruppe, hvor Kulturministeriet har anmodet KPMG Consulting om at udarbejde en fremskrivning af TV 2's indtægtsmuligheder på reklamemarkedet i perioden fra 1999 til 2004, og i det er der bedt om at komme med et scenario, som skitserer forbudet mod børnereklamer. Og skønnet er foretaget under den forudsætning, at TV 2 vil miste et årligt reklameomsætningsløb på 54 mio. kr. Det må man da sige ligger meget tæt på de 60 mio. kr.

Er det nogle, som man får i ekstra licenstilskud? Er det en tilfældighed?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der var en bekræftelse, som jeg søgte at få i onsdags, da vi havde spørgetid om det her sidst, og som jeg ikke fik. Og nu skal jeg til ministerens oplysning bare sige, at jeg har været hele debatten igennem i onsdags; jeg fik sådan set ikke svaret, selv om ministeren øjensynlig har troet, at jeg fik det. Bekræftelsen, jeg søgte at få, var:

Kan ministeren ikke bekræfte, at det har været ministerens opfattelse igennem hele det her tidsforløb, som vi har diskuteret, at der med de 60 mio. kr. var tale om en egentlig kompensati-on til TV 2, og at det først er efterfølgende, at ministeren er kommet i tanke om, at det var der vist ikke, og har måttet revidere sin opfattelse af det ifølge det, som er oplyst over for os?

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Nu kan jeg ikke alle regnestykkerne, som KPMG lavede, men så vidt jeg husker, er det sådan, at det, KPMG havde regnet på i dét scenario, var et totalt børnereklameforbud, hvor man ganske enkelt forbød børnereklamer – men jeg er ikke sikker. Jeg vil gerne vende tilbage med et skriftlig svar på det.

I forhold til det, hr. Kristian Thulesen Dahl spørger om: Som jeg har sagt én gang, er det egentlig ligegyldigt, hvordan jeg har tænkt tingene. Det, der har været vigtigt for mig i hele det her forløb, er at gøre mere i forhold til børn og unge.

Hvis man går kulturpolitikken igennem fra de sidste 3 år, vil man konstatere, at regeringen i stigende grad har satset på børn og unge. Det har vi, fordi vi mener, at det er fantastisk vigtigt, at børn og unge får et solidt fundament i

dansk sprog og dansk kultur ud fra den betragtning, at det er dem, der skal føre samfundet videre.

Så i al den lovgivning, vi laver for øjeblikket, er det sådan, at børn og unge altid er medtænkt.

Og da vi skulle lave medieaftalen, har det ligget mig meget på sinde at være med til sikre, at vi rent faktisk gjorde mere for børn og unge, end vi har gjort tidligere. Og det gør vi så på en række forskellige punkter, som jeg også gjorde rede for sidste onsdag, ved at give flere penge til produktion af børneudsendelser, ved at lave medieskoler i alle amter, ved at gå ind og beskytte børn og unge mod reklamer osv.

Det vil sige, at det er en buket af tiltag. Det, der i hvert fald har været min intention med hele det her, er at gøre mere på det kulturpolitiske område i forhold til børn og unge.

Jeg håber, at det er tilstrækkeligt svar. Jeg kan kun gøre rede for, hvordan jeg samlet set har vurderet situationen, når vi taler om kulturpolitikken for børn og unge.

Jens Rohde (V):

Ministeren erkender altså her, at der er foretaget beregninger og endda nogle meget udførligt skitserede scenarier i den rapport, som vi fik fra regnegruppen. Og det er også helt fint.

Det eneste scenario, der ikke er skitseret, er sådan set det scenario, som nu er blevet en realitet med den aftale, kulturministeren har lavet med TV 2. Og på den baggrund synes vi sådan set, at det er rimeligt, at man lavede et nyt beregningsgrundlag og dermed også vurderede, hvorvidt det skulle have en betydning for, hvor stor en licensandel man trækker ud af borgernes lommer, fordi forudsætningerne er anderledes end dem, som ministeren har skitseret.

Og man må jo spørge: Vil ministeren hermed sige, at der ikke bliver foretaget nogen form for ændringer i beregningsgrundlaget? Og hvis der ikke er tale om en kompensation, hvorfor er ministeren så løbet fra sine løbende løfter til TV 2 om, at de skulle have en kompensation?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ministeren siger, at det egentlig er ligegyldigt, hvordan hun har tænkt tingene. Sådan indledte ministeren sit svar til mig.

Men så må jeg jo sige, at når jeg stiller det her spørgsmål nu for sjette gang inden for to spørgetider, er det jo, fordi jeg ikke mener, det er ligegyldigt, hvordan ministeren har set tingene eller tænkt tingene. Og derfor mener jeg altså, at

ministeren bør give et svar på det meget enkle spørgsmål, om ikke ministeren kan bekræfte, at i hele det her tidsmæssige forløb, der har været, har det været ministerens opfattelse, at der var tale om en egentlig kompensation til TV 2 på de 60 mio. kr. Den tilstand har ministeren altså været i, og det har været ministerens opfattelse. Kan ministeren ikke bare gå så langt som til at bekræfte det? Er det virkelig så stort et problem for ministeren, som så siger: Det er egentlig ligegyldigt, hvordan jeg har tænkt tingene. Nej, det er ikke ligegyldigt, hvordan ministeren har tænkt tingene – i hvert fald ikke i forhold til mig. Jeg mener, det er vigtigt at få klarlagt, og derfor mener jeg, at ministeren bør svare på det her spørgsmål.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Forudsætningerne for licensen ændrer sig hele tiden, og det vil jeg sige, at hvis vi skulle til at lave alle de her scenarier igen, ville det være alle forudsætninger, der med stor sandsynlighed var ændret, fordi der hele tiden kommer spillere på markedet, og der er nogle spillere, der trækker sig tilbage, osv.

Så medmindre det er sådan, at man blandt aftalpartierne pludselig skulle mene, at nu er det nødvendigt at gå ind og lave nogle nye beregninger, agter jeg ikke at gøre det. Nu er der slået en streg i sandet, og det, det drejer sig om nu, er at få en medielov frem i Folketinget, sådan at vi kan komme i gang med det vigtige kulturpolitiske arbejde, som loven danner ramme for.

I forhold til hr. Kristian Thulesen Dahls spørgsmål så er det jo sådan, at jeg bare er en del af den udøvende magt. Og det vil sige, at jeg ikke kan gøre noget som helst, medmindre der er et flertal i Folketinget, der vil det. Og der er et flertal i Folketinget, der står bag den medieaftale, der er lavet.

Jeg fornåm før en antydning af, at forligskredsen ikke skulle have været opmærksom på, hvad det var, man tog stilling til. Nu kender jeg den forligskreds vældig godt, og jeg kender også ordførerne vældig godt. Dem fører man ikke bag lyset; de ved udmærket, hvad det er, de tager stilling til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 250

6) Til kulturministeren af:

Jens Rohde (V):

»Vil ministeren redegøre for baggrunden for medieaftalens punkt 14, hvor TV 2 fritages for renter og får henstand for afdrag på etableringslånet på 490 mio. kr. og driftslånet på 37 mio. kr.?«

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): TV 2 har siden 1991 med Finansudvalgets tilslutning været fritaget for renter og opnået henstand med afdrag på de statslån, der med hjemmel i radio- og fjernsynsloven blev optaget til virksomhedens etablering og dækning af underskuddet i de første år. Således også for indeværende medieaftaleperiode, hvor et enigt Finansudvalg har godkendt indefrysningen af etableringslånene.

Partierne bag medieaftalen 2001-04 har fundet det rigtigt at søge denne ordning videreført for aftaleperioden. Sagen vil naturligvis i lighed med tidligere blive forelagt for Folketingets Finansudvalg.

Jens Rohde (V):

Findes der nogen form for opgørelser over, hvad det her samlet kommer til at koste de danske skatteydere?

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Ja, umiddelbart vil udgifterne være de samme, som de tidligere har været. Det her handler jo først og fremmest om nogle posteringer.

Indtil nu har det været sådan, at et flertal i Folketinget, og faktisk et meget stort flertal, har været enige om, at den måde, vi var med til at sikre TV 2's økonomi på, var ved at fastfryse etableringslånet.

Men jeg vil selvfølgelig også understrege, at det her spørgsmål kommer i Finansudvalget, og til den tid vil der også være rig lejlighed til at stille spørgsmål til tingene.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det var en utrolig ydmyghed, ministeren lagde for dagen for et øjeblik siden i sin seneste besvarelse til mig: bare en del af den udøvende magt, jeg kunne ikke gøre noget, det er Folketinget, der bestemmer, i forligskredsen osv., lød svaret på et spørgsmål om, hvad ministerens opfattelse har været i en given situation.

Jeg må bare sige, når vi ikke kan få svaret ved at stille spørgsmålet for syvende gang nu, stille og roligt, at så må vi selvfølgelig formulere spørgsmålet direkte og så desværre ulejlige ministeren én gang til, så vi kan få svaret på det spørgsmål.

Jeg tror ikke, at det er, fordi spørgsmålet ikke er forstået på nuværende tidspunkt.

Jens Rohde (V):

Jeg kan i hvert fald konstatere, at ud af den samlede aftale er det jo sådan en betragtelig økonomisk aftale. Der vil nok være uenighed, hvis man spørger TV 2 og ministeren om, hvor god aftalen er i forhold til TV 2.

Men vil ministeren virkelig mene, at der overhovedet ikke under nogen form – der er en licens og så denne her eftergivelse af gælden – at der ikke under nogen omstændigheder er tale om nogen form for kompensation?

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen):

Jeg kan oplyse, at i sidste medieaftale var Venstre med, og jeg har aldrig, så vidt jeg husker, hørt Venstre sige, at dette her var en måde at kompensere TV 2 for et eller andet på.

Der har været en samlet vurdering af, at det var klogt at indefryse etableringslånet for TV 2. Der er ikke tale om, at vi eftergiver lånet. Der er tale om, at lånet indefrys.

Jens Rohde (V):

Jeg skal beklage; det er selvfølgelig korrekt, at det står sådan, at der er tale om en indefrysning. Men én ting er, hvad Venstre har talt om i forhold til kompensation. Vi har en kulturminister, som har talt om kompensation adskillige gange, som jeg redegjorde for i Folketinget onsdag den 25. oktober 2000 i den sidste spørgetime. Og ministeren var før inde på, at forudsætningerne har ændret sig hele tiden. Men der er dog i forhold til den aftale, som ministeren lagde op til, og den aftale, som er blevet en realitet nu mellem TV 2 og Kulturministeriet og forligspartierne, tale om en meget konkret forudsætningsændring.

Føler ministeren ikke, at det ville være rimeligt, at man gik ind og prøvede at se på, hvilke resultater alt dette her har, og så justerede den økonomiske aftale i forhold til det – igen i respekt for borgernes penge? Det er jo trods alt borgernes penge, som vi hiver op af lommerne.

Kulturministeren (Elsebeth Gerner Nielsen): Ja, jeg beklager, hvis jeg er lidt forvirret, for dette spørgsmål drejer sig om indefrysningen af TV 2's lån. Det er det, vi forholder os til lige nu. Og på det punkt er det sådan, at vi ganske enkelt viderefører den politik, der har været, siden at TV 2 blev etableret, og som partiet Venstre har været med til at bekræfte med den medieaftale, der blev indgået fra 1996 til 2000.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 254

7) Til statsministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Vil Danmark modsætte sig planerne i EU om at indføre en mekanisme i EU-Traktatens artikel 7, hvorefter der skal ske en skærpet overvågning af demokratiet i medlemslandene?«

Peter Skaarup (DF):

Der har jo igennem den seneste tid været megen debat omkring den her nye overvågningsmekanisme, som EU vil have i forhold til demokratiet i landene. Vi så efter vismandsrapporten fra Østrig, der omhandlede, om man skulle løfte sanktionerne i forhold til Østrig, at vismændene anbefalede meget stærkt, at man skulle udvikle en mekanisme inden for EU til at overvåge og evaluere the performance, som man siger, af de enkelte medlemstater.

På det tidspunkt sagde regeringen, at vi selvfølgelig gerne have ville sanktionerne fjernet, måske påvirket af en EU-afstemning, der skulle være nogle uger senere, men man ville bestemt ikke på noget tidspunkt acceptere en generel overvågningsmekanisme i EU, der kunne legalisere sanktioner mod andre lande, mod andre demokratiske lande, eksempelvis Østrig, eksempelvis Danmark eller andre lande.

Men vi har på det seneste set et skred i de holdninger, og jeg skal tage meget fejl, hvis jeg ikke næsten har set statsministeren nu gå ind for en overvågningsmekanisme. Og vores spørgsmål lyder så: Hvordan kan det være, at regeringen pludselig har skiftet holdning?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Må jeg starte med at sige, at nu er der jo rent faktisk en situation i Europa i dag, også i FN, hvor vi er enige om en ting, som jeg synes er rigtig. Det er, at vi står sammen og værn os

mod angreb mod nogle grundlæggende værdier, respekt af menneskerettigheder, at vi behandler mindretal ordentligt.

Vi ved jo, at Amnesty International udgiver en rapport en gang om året, hvor man også udtaler sig om Danmark. Vi ved, at FN's Menneskerettighedskommission følger udviklingen, overvåger udviklingen i mange lande, og vi ved, at Europarådet gør det samme. Vi er derfor ikke ubekendt med, at til det at værne vores demokratiske værdier, passe godt på dem, også hører en form for overvågning, hvor man lige giver hinanden en opmærksomhed, en udtalelse, en vejledning: Pas nu på, at højreekstremister i landene ikke får for megen grobund.

Jeg må sige, at som udgangspunkt er regeringen skeptisk i forhold til en artikel 7-ændring i Traktaten, som hr. Peter Skaarup spørger om. På den anden side, i lyset af det, jeg lige har sagt, så synes jeg ikke, vi skal afvise at skabe mulighed for, at der nu tænkes på en form for tilføjelse til Traktaten, hvor man sender et klart signal til højreekstremister i Europa, når man ser dem, om, at vi ønsker altså at bevare vores menneskerettigheder. Vi ønsker altså at passe ordentligt på vores mindretal. Vi ønsker ikke at hengive os til racistiske fordomme eller noget i den stil.

Jeg synes, at vi nu skal lytte meget til, hvad vore kolleger siger, være parat til at overveje at blive en del af forhandlingsforløbet, for ellers nemt at være med til at præge det endelige resultat frem for at læne os tilbage med korslagte arme og dermed stå i en isoleret situation.

Jeg synes ikke, det vil være klogt, at Danmark bliver isoleret, heller ikke i den situation her.

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes ikke, statsministeren svarer konkret på spørgsmålet. Spørgsmålet lyder: Vil Danmark modsætte sig planerne i EU om at indføre en mekanisme i artikel 7, hvorefter der sker en skærpet overvågning af demokratiet i medlemslandene?

Det spørgsmål synes jeg ikke jeg hørte et svar på. Vil Danmark modsætte sig de planer, eller vil Danmark sige: O.k. vi handler, vi accepterer, at de andre lande vil have den her udvidelse af artikel 7 med en overvågningsmekanisme? Til gengæld kan det være, at vi fortsat kan få en kommissær fra Danmarks side, som måske ikke har nogen portefølje, ikke har noget ansvarsområde, men at vi har trods alt en kommissær. Er

det på den måde, man vil handle fra regeringens side, eller hvad?

Så vil jeg spørge i forhold til de yderligere anbefalinger, som vismændene fra Østrig kom med. Der blev sagt dér, at man skulle styrke overvågningscenteret i Wien, altså det overvågningscenter, som bl.a. påpegede, at den socialdemokratiske indenrigsminister Karen Jespersen var gået for langt, og det vil nu komme med i årsrapporten, at hun har sagt det her med en øde ø, hvor kriminelle asylsøgere skulle være.

Der lyder så mit spørgsmål: Vil regeringen også modsætte sig planerne om at styrke dette overvågningscenter i Wien, og vil regeringen også modsætte sig det, hvis det nu ikke er sådan, at det er Wienovervågningscenteret, der skal styrkes, men hvis det er sådan, at det er Kommissionen, der skal styrkes, fordi det her bliver en del af artikel 7 fremover, altså en overvågningsmekanisme inden for selve Traktaten? Er det den måde, man har tænkt sig at håndtere det her på fra regeringens side?

Jeg synes, der ligger nogle meget klare svar, som bør gives, ikke bare til Folketinget, men også til offentligheden på: Hvor står regeringen egentlig henne? Det tror jeg er et spørgsmål, der stilles mange steder i det danske samfund omkring overvågning.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er noget, der tyder på, at regeringen på en lang række felter er på flugt fra de meget klare synspunkter, der kom til udtryk op til folkeafstemningen den 28. september, hvor der jo ikke var grænser for, hvad regeringen ville sætte hælene i over for, hvor der ikke var grænser for, hvad regeringen blankt ville afvise af EU-indblanding på nye felter, og så altså til nu, hvor vi kan se, at regeringen på det ene område efter det andet filer på de løfter, der kom, og begynder at sige: Nej, vi må hellere forhandle, og vi må hellere snakke sammen med de andre og finde en løsning og finde en model, som vi så kan leve med, osv.

Der er sket et klart skred, og altså også på det her område med overvågningen, hvor regeringen tidligere har været meget, meget bastant i sin afvisning af, at EU skulle foretage sig nogen form for overvågning.

Derfor må jeg spørge statsministeren helt konkret: Hvad er forskellen på den overvågning, som statsministeren nu taler forholdsvis varmt for at EU skal kunne foretage, eller som man skal nå frem til at EU kan foretage, og så

det, Kommissionen i virkeligheden har som ansvar i dag?

Altså Kommissionen skal vel påse, at artikel 6 og artikel 7 i Traktaten overholdes, og har vel dermed også en forpligtelse til hele tiden at se, at tingene foregår, som de skal.

Og hvad er så forskellen på det, Kommissionen har som ansvar allerede i dag, og så det, statsministeren nu åbenbart er villig til på Danmarks vegne at indgå et kompromis om i EU på den regeringskonferenceafslutning, der kommer i Nice?

Ebbe Kalnæs (CD):

Jeg vil gerne spørge statsministeren ved denne lejlighed ud fra en sådan mere generel betragtning, om regeringen og statsministeren ikke i kølvandet af Østrigsagen og det, den har været brugt til af mange forskellige slags, og så det nuværende initiativ ikke tit tænker tilbage på, at hvis europæiske regeringsledere i 1920'erne og op til Europa kom i brand havde været lidt mere aktive på det her område, så havde Europa måske set anderledes ud?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg vil sige til hr. Peter Skaarup, at jeg mener, det i meget høj grad kommer an på, hvordan det videre forhandlingsforløb kommer til at forme sig, når det gælder den danske regerings endelige stillingtagen.

Der er i dag et billede af en meget stor spredning i tanker og ideer fra de forskellige medlemslande omkring artikel 7 og overvågningsdiskussionen og det at passe på de grundlæggende menneskelige demokratiske værdier.

Jeg kan ikke her i salen gå i detaljer, men kan sige, at viovre i den ene ende af forslagene ser en meget barsk og krævende her og nu-reaktion, en opstramning af artikel 7, og ovre i den anden ende af spektret ser en meget omhyggelig tilrettelagt procedure, hvor det at give en anbefaling til et bestemt land forudsætter en omhyggelig tilrettelagt dialog med det pågældende land.

Hvis man sådan skulle definere det i en sympatiskala, må jeg sige, at jeg tror, at regeringens sympati ligger meget i den del af spektret, jeg lige har sluttet med at omtale, altså hvor vi omhyggeligt tilrettelægger en dialog med et medlemsland, som måske i det politiske er ved at bevæge sig ind på en højreekstremistisk glidebane med risiko for at begynde at true nogle grundlæggende demokratiske værdier.

Umiddelbart må jeg sige, at jeg synes, det er en fordel, at vi får en forudgående dialog, før vi i givet fald skal til at skride til reaktioner. Jeg synes kun, vi kan være grundlæggende interesseret i at få en omhyggeligt tilrettelagt respektfyldt dialog, der kan slutte med en anbefaling til et land, før vi bare springer ud i en omfattende sanktion af den ene eller den anden karakter.

Og igen til hr. Peter Skaarup: Man handler ikke på den måde, at man siger: I får lidt flere eller færre stemmer, mod at vi får det og det. Sådan handler man ikke i det europæiske samarbejde. Sådan forhandler man ikke, må jeg sige til hr. Peter Skaarup.

Til spørgsmålet om overvågningscenteret i Wien har jeg simpelt hen ikke forudsætninger for eller konkret viden til, at jeg kan bekræfte eller afkræfte det, hr. Peter Skaarup var inde på. Spørg den relevante minister, så er jeg sikker på, at svaret kan gives.

Til hr. Thulesen Dahl om forskellen i forhold til det billede, hr. Thulesen Dahl tegnede: Jeg synes jo, at vi skal vurdere det her fornuftigt og i lyset af, hvad det er, vi lægger vægt på i vore værdier, og det er altså de grundlæggende menneskerettigheds værdier, som vi heldigvis deler med mange andre.

Peter Skaarup (DF):

Ja, jeg synes stadig væk ikke rigtig, vi får et klart svar. Det er et meget radikalt svar, må man sige. Måske har statsministeren lært det af sit kollegaparti i regeringen, fordi det er: på den ene side og på den anden side.

Det må vel efter den kæmpemæssige debat, der var i Danmark op til folkeafstemningen, omkring Østrigsanktionerne og overvågning, som måske i virkeligheden var årsag til, at det blev et nej, en af årsagerne til, at det blev et nej, som statsministeren var ked af at det blev, efter den meget omfattende debat må det vel være meget afgørende for regeringen at følge op på den modstand mod overvågning, ikke bare i forhold til Østrig, men også en generel overvågning.

Derfor vil jeg spørge statsministeren: Forudser statsministeren, at der vil kunne knyttes nogle alliancer blandt lande, som normalt vil være skeptiske over for den slags ting? Jeg tænker her bl.a. på England måske, eller det kunne være Finland eller andre lande, som er skeptiske over for den slags tendenser.

Arbejder regeringen med sådanne alliancer? For hvis ikke regeringen gør det, så må det jo

være tegn på, at regeringen har givet op og har sagt, at det løb kører, det vil Danmark ikke gøre noget ved.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne bede statsministeren bekræfte, at der i dag er regler i EU-Traktaten, i artiklerne 6 og 7, som omhandler mulighederne for indgriben over for et land, der bryder menneskerettighederne, og at de regler ikke forhindre statsministeren selv – Danmark og de øvrige EU-lande – i at lave Østrigsanktionerne.

Derfor er spørgsmålet til statsministeren for det første: Er der noget, der med et nyt sæt regler vil forhindre nøjagtig den samme landekreds i at lave de samme sanktioner, som man lavede over for Østrig, én gang til?

Jeg tror, statsministeren misforstod mit spørgsmål fra før, så det andet spørgsmål er: Det regelsæt, som statsministeren og regeringen nu er villige til at indgå et kompromis omkring i EU, hvor adskiller det sig i forhold til den opgave, Kommissionen har i dag i at overvåge, at artikel 7 og artikel 6 overholdes? For Kommissionen skal jo overvåge, at Traktaten overholdes, og når der er bestemmelser i Traktaten, der omhandler de her spørgsmål, ja, men så har Kommissionen jo det som en af sine opgaver.

Hvori er forskellen så i virkeligheden på det, man jo burde have i dag, og den praksis, man burde have i dag på baggrund af, at Kommissionen så vurderer, at der er et problem, og tager det op til diskussion, og så det, statsministeren nu plæderer for.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Først til hr. Peter Skaarup. Jeg har egentlig ikke meget at tilføje til det, der allerede er blevet sagt. Jeg synes, det ville være helt forkert af mig at begive mig ind i et forhandlingsforløb nu, som ikke er der. Men der er selvfølgelig kontakter vedrørende det her spørgsmål som så mange andre op til Nicetraktaten – mange kontakter, kan jeg sige.

Vi prøver at få, som vi altid gør, et så præcist billede som muligt af, hvad vore forskellige kolleger mener, og så lægger vi vores strategi, sådan at vi kan varetage vores lands interesser så effektivt, som det overhovedet er muligt.

Til hr. Thulesen Dahl: Jo, der vil da nok være en klar forskel i forhold til Kommissionens opgave i dag. I Traktatens artikel 7 tales der jo om, at der skal foreligge en situation, hvor der er tale om en medlemsstat, der groft og vedvaren-

de overtræder principper, altså at handlingen er sket. Det, der er tale om her, er, at der er en situation, hvor man kan se, at der er en overhængende fare for den grove overtrædelse, altså at man giver en anbefaling til et land, før skaden er sket, om jeg så må sige.

Det svarer i virkeligheden lidt til det, hr. Kalnæs også sagde til mig, og som jeg gerne vil bekræfte, at hvis nu Europa i 1930'erne havde sagt fra i forhold til Hitler og alt, hvad han stod for, på et meget tidligt tidspunkt og klart havde sagt: Det her kan vi altså ikke bare se passivt på, for vi vil ikke tages til indtægt ved at tie, så havde meget måske set anderledes ud i dag, og mange lidelser kunne være undgået i det århundrede, vi har sagt farvel til.

Så jeg er enig med hr. Kalnæs i, at man skal tage sit standpunkt, og man skal sige fra, når det er nødvendigt at sige fra, for det har vidtrækkende betydning, hvis man læner sig tilbage og bare lader tingene passere. Jeg synes derfor, at billedet og påmindelsen fra Europa i 1920'erne og de tendenser, fascistiske tendenser og nazistiske tendenser, der er kommet, og erindringen derom er vigtig at have i sit bagehoved, når vi diskuterer de ting her i dagene op til Nice.

Så jeg er glad for den erindring og den påmindelse, og jeg har så ikke mere at tilføje til det her spørgsmål; jeg føler, vi har fået det belyst så godt, som det nu kan lade sig gøre i dag.

Peter Skaarup (DF):

Men jeg vil nu alligevel gerne spørge statsministeren en gang til, for jeg synes stadig ikke, vi får svar på: Vil regeringen modsætte sig overvågning?

Der tales både for og imod i det, regeringen siger. På den ene side mener man, at det er en god ting, og på den anden side er man skeptisk. Kunne statsministeren ikke for en gangs skyld give et klart svar: Vil Danmark nedlægge veto mod overvågning via artikel 7, altså en udvidelse af artikel 7? Kunne vi ikke få det at vide? Det synes jeg der savnes et svar på.

Så vil jeg også godt spørge statsministeren: Hvad er det egentlig for en ekstremisme, statsministeren peger på? Er det en Jörg Haider, som stiller sig op på talerstolen og siger nogle mystiske ting nogle gange – enig – men vel ikke har en stor hær bag ved sig eller er på vej til at opbygge noget, der overhovedet ligner? Eller hvem er det, statsministeren tænker på, når han siger, at der er brug for at bekæmpe højreekstremisme? Hvem er det præcis, statsministeren

tænker på? Og er der ikke venstrestremisme også? Er der ikke nogen på venstrefløj, der måske også, hvis det endelig var, man skulle tale om ekstremisme, kunne være ekstreme?

Det synes jeg også vi savner et svar på, når nu regeringen åbenbart lige pludselig ser ud til at gå ind for en overvågning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 260

8) Til statsministeren af:

Kristian Thulesen Dahl (DF):

»Er statsministeren fortsat af den opfattelse, at der alene kan blive tale om folkeafstemning i forhold til den kommende Nicetraktat, såfremt der i snæver juridisk forstand er tale om suverænitetsafgivelse efter grundlovens bestemmelser?«

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Ja, jeg kan sige, at den endelige bedømmelse af forhandlingerne under regeringskonferencen kan vi først foretage, når arbejdet er færdigt.

Det vil sige, at til hr. Kristian Thulesen Dahl vil svaret være, at når Nicekonferencen er afsluttet, jamen så vil regeringen på helt normal vis få en vurdering i Justitsministeriet. Er der efter ministeriets opfattelse tale om en suverænitetsafgivelse i grundlovens forstand, så skal der i henhold til grundlovens § 20 enten afholdes en folkeafstemning, eller der skal være et flertal i Folketinget på fem sjettedele til at bekræfte Nicetraktatens endelige vedtagelse her i landet. Og det er det forløb, vi fortsat agter at følge.

Det er altså på nuværende tidspunkt faktisk ikke muligt at give et definitivt svar, for det afhænger af de videre forhandlinger her i november måned.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Men det er lidt svært at finde ud af helt konkret, hvad statsministeren mener både i det her og andre spørgsmål.

Men jeg må vel tolke det derhen, at det er et ja til spørgsmålet, som det er stillet her i spørgetiden, altså at statsministeren fortsat er af den opfattelse, at der kun bliver folkeafstemning, hvis man ud fra en snæver juridisk vurdering bliver nødt til det.

Så bliver jeg nødt til at spørge statsministeren, om det virkelig er klogt at fastholde den

strategi. Kan der ikke også for statsministeren være situationer, hvor det ud fra en politisk vurdering ville være fornuftigt at lade befolkningen afgøre en ny traktat?

Her tænker jeg specielt på to forhold. Jeg tænker på det charter, som man regner med at vedtage, nok som en politisk erklæring, men jo som et dokument, der får juridisk betydning, fordi EF-Domstolen vil lægge det ind i sin fortolkning, når den dømmer. Jeg tænker på flertalsafgørelser, hvor vi jo har det særegne, at man jo ikke i grundlovsmæssig henseende taler om suverænitetsafgivelse, fordi man i EU går fra enstemmighed til flertal på et politisk område.

Men følelsen af, at man nu altså ikke mere skal være enig om tingene, men kan blive stemt ned, gør da, at man hurtigt kan få fornemmelsen af, at man mister suveræniteten.

Derfor det spørgsmål til statsministeren, om der ikke kan være situationer, hvor man ud fra en ren politisk vurdering må sige, at det kan være klogt, at der kan blive folkeafstemning om en traktat, i stedet for at udelukke muligheden og sige, at det kun kommer på tale ud fra en snæver juridisk betragtningovre i Justitsministeriet.

Keld Albrechtsen (EL):

Uanset det juridiske, som vi vender tilbage til, vil jeg godt spørge statsministeren: Med de dele af den kommende Nicetraktat, som den danske regering allerede har sagt ja til – det gælder jo f.eks. planerne om forstærket unionssamarbejde, som vil give kernelandene mulighed for at drive unionsudviklingen videre, altså et meget vidtgående unionsskridt, flertalsafgørelser, som regeringen i en række tilfælde allerede har accepteret, og der kommer jo så mere til med overvågning og det ene og det andet – så vil jeg godt spørge statsministeren: Kan man så forestille sig den situation, at regeringen støttet af et flertal i Folketinget ville gå hen og vedtage det uden at spørge befolkningen?

Jeg vil godt spørge statsministeren, om han bare overvejer på nogen tænkelig måde at gå uden om befolkningen i et sådant markant forfatningsmæssigt spørgsmål. For hvis det er tilfældet, at statsministeren bare overvejer den mulighed at gå uden om befolkningen her, så har vi jo en forfatningsmæssig krise i dette land, så går kæden af vores demokrati; vores folkestyre vil ikke kunne holde til det.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det går nok alt sammen, må jeg sige til hr. Keld Albrechtsen. Jeg tror, at grundloven sagtens står distancen, og det at respektere grundloven er for mig det afgørende. Der kan aldrig komme en forfatningsmæssig krise ud af at respektere grundloven. Jeg kan ikke se den der forfatningsmæssige krise. Det er klart, jeg kan se en hel masse oppustet unionsretorik fra hr. Keld Albrechtsen, men jeg længes jo stadig væk efter den dag, hvor vi kan begynde at snakke om indholdet i stedet for hele tiden at skræmme hinanden med unionsspøgelser.

Jeg glæder mig derfor også til, at vi, når vi er færdige med arbejdet i Nice, sætter os ned og vurderer tingene og spørger hinanden: Har vi ikke brug for et samarbejde, der kan give os bedre muligheder for at sikre, at vi ikke bliver udkonkurreret på dårligt miljø eller alt for lave selskabsskatter i nogle af de andre lande? Har vi ikke brug for at beskytte vores velfærdssamfund mod at blive udkonkurreret på dårlige ting fra andre lande? Det har vi da. Det er den slags ting, borgerne interesserer sig for.

De interesserer sig ikke så meget for de der unionsskræmmespøgelser, som jeg synes vi har for mange af i vores Europadebat. Vi kan være uenige, og det er fair nok, det hører demokratiet til, men vi skylder også at snakke om, hvad det er, det egentlig drejer sig om.

Hr. Thulesen Dahl bruger ordvalget »snæver juridisk forstand«. Må jeg minde hr. Thulesen Dahl om, at Danmarks riges grundlov ikke er en snæver juridisk forstand. Det er en grundlov, som jeg i hvert fald synes er god, som vi skal værne om, og som er et fortræffeligt grundlag for vores grundlæggende beslutninger, også når det gælder spørgsmålet om forfatninger og traktater.

Derfor er jeg ganske enkelt ikke enig i at betegne grundloven som en snæver juridisk forstand. Det er en klog, bred og folkelig grundlov, vi har, og den skal vi holde fast i.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jo, men statsministeren bruger så sin taletid til at tale om grundlov osv. Jeg tror, statsministeren i hvert fald bør være bekendt med, at Dansk Folkeparti værdsætter vores grundlov meget. Statsministeren bruger så taletiden på at snakke om det åbenbart for at undgå at svare på det, der blev rejst som spørgsmål, og som følger i meget, meget klar forlængelse af det skriftlige spørgsmål, der indleder debatten her, nemlig

om statsministeren ikke kan se nogle situationer, hvor det ud fra en politisk vurdering og ikke en juridisk vurdering, en politisk vurdering, ville være klogt med en folkeafstemning, så det er befolkningen, der afgør, hvor langt vi skal gå i unionsprojektet, frem for at det alene er et flertal her i Folketingssalen.

Og jeg nævnte to konkrete områder, som vi mener kan være områder, der bør give den vurdering, at man tager en folkeafstemning, nemlig charteret, men jo også specielt det at overgå fra enstemmighed til flertalsafgørelser på nogle ømme områder. Vi kan nævne socialpolitikken og skatteområdet som områder, hvor det, hvis man går over til flertalsafgørelser på de områder, kan være af så stort betydning, at man, selv om man ikke er forpligtet til det efter grundloven, så ud fra en politisk vurdering ønsker at tage en folkeafstemning.

Kan statsministeren slet ikke følge den tankegang og se, at der måske kan være noget klogt også i sådan en tankegang?

Keld Albrechtsen (EL):

Statsministeren vil gerne diskutere indholdet. Det vil vi andre også gerne. Vi var til møde hos statsministeren, vi lagde en dialoglinje frem, og vi fik en kold skulder fra statsministerens side. Der var ikke noget ønske om dialog fra regeringens side. Så vidt det indholdsmæssige.

Men jeg vil gerne spørge statsministeren, om det ikke er korrekt, at statsministerens jurister har tømt suverænitetetsbegrebet i grundloven fuldstændig for indhold ved at fremkomme med den påstand, at man kan gå fra enstemmighed, altså fjerne veto retten, og gå over til flertalsafgørelser uden at spørge befolkningen, uden at kalde det suverænitetetsafgivelse.

Dermed er der jo ikke noget tilbage af den beskyttelse, grundloven var tiltænkt at give. Så juræen kan statsministeren jo altid skrive sig igenem. Så har vi kun den egentlige demokratiske debat tilbage, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt befolkningen skal kobles af eller ej. Og der må jeg jo bare konstatere, at statsministeren i dag har givet den melding, at dette her vedkommer ikke befolkningen; der kan godt laves nye forfatninger, uden at befolkningen bliver hørt.

Det må vi jo tage bestik af i den kommende debat. Den bliver på den baggrund meget, meget hård, og jeg vil vende tilbage til det under forespørgselsdebatten, som også statsministeren korrekt gjorde opmærksom på at vi skal have. Det bliver ikke nogen sjov forespørgselsdebat.

med det udgangspunkt, regeringen har taget. Det må vi bare konstatere.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg vil sætte pris på, at man overholder de regler, som man selv har vedtaget i Udvalget for Forretningsordenen.

Peter Skaarup (DF):

Jamen efter at de to første spørgere stillede spørgsmål, lagde jeg mærke til, at statsministeren begyndte at snakke om grundloven, men der var overhovedet ikke noget svar på, om man vil holde en folkeafstemning på baggrund af resultatet af Nicetraktatforhandlingerne.

Det er jo netop en bekræftelse på det, som var diskussionen under mangen et valgmode op til EU-afstemningen, for mange på nejsiden sagde jo: Vi får ikke nogen folkeafstemning om Nicetraktaten, og derfor er det meget vigtigt, at man siger nej til spørgsmålet om en fælles mønt.

Statsministeren kan faktisk bekræfte her i dag, at det ikke ser ud til, at vi får en folkeafstemning. Medmindre der bliver sagt noget andet lige om lidt, ser det ikke ud, som om der bliver en folkeafstemning omkring Nicetraktaten, til trods for at meget tyder på, at der er noget om flertalsafgørelser, der er noget om europæisk charter, der er noget omkring artikel 7 og en overvågningsmekanisme. Altså det er en klar bekræftelse på de ting.

I den forbindelse vil jeg godt spørge statsministeren, om ikke det maner til eftertanke, at regeringen i den her sag har en meget lille folkelig opbakning? Hverken SF, Enhedslisten, som er regeringens parlamentariske grundlag, eller 40 pct. af Socialdemokratiets vælgere bakker jo regeringen op i de her spørgsmål. Det viser EU-folkeafstemningen meget klart. Regeringen har måske kun 19 pct. tilbage i opbakning til de her spørgsmål, og derfor vil jeg godt spørge statsministeren: Ville det så ikke være rimeligt at holde en folkeafstemning, hvor folket kan tale?

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg gentager det én gang til: Der er 1 minuts taltid. Så er det statsministeren.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg kan sige til sidst, at jeg har indtryk af, at det er en helt anden dagsorden, man er i gang med nu. Skal vi ikke holde os til spørgsmålet?

Jeg svarer meget klart på spørgsmålet: Vi kan vurdere spørgsmålet om folkeafstemninger, når Nicetraktaten er færdigforhandlet, og vurderingsgrundlaget vil være Danmarks Riges Grundlov. Hr. Keld Albrechtsen må ikke blande det repræsentative demokrati, vi har her i landet, sammen med spørgsmålet om folkeafstemninger.

Folkeafstemninger besluttes på baggrund af grundlovens tale til os. Det repræsentative demokrati har vi her i landet, og det udfolder sig ved folketingsvalgene, og begge dele har meget klare legitime grundlag. Og så har jeg ikke mere at føje til det spørgsmål; vi har vist været hele vejen rundt.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hvis statsministeren vil tale om brobygning, vil tale om dialog om EU-politikken generelt efter euroafstemningen, så bliver statsministeren nødt til at indgå i en dialog, bliver nødt til at svare på de spørgsmål, der rejses.

Jeg har helt konkret og som opfølgning på det spørgsmål, der er rejst her i dag, skriftligt, som jeg skal, og inden sidste fredag kl. 12, bedt statsministeren svare på, om det er politisk klogt altid at anlægge den vurdering, at man kun vil have en folkeafstemning, hvis det ud fra en snæver juridisk betragtning er nødvendigt.

Det har statsministeren ikke forholdt sig til. Statsministeren har endsige ikke forsøgt at indgå i en debat om det, og derfor bliver jeg nødt til at spørge statsministeren, om statsministeren mener, at den vejledende folkeafstemning, der blev udskrevet af daværende statsminister Poul Schlüter i 1986 om det indre marked, var uklog. Var det uklogt at lave en folkeafstemning om dét?

Jeg har forstået efterfølgende, at statsministeren sådan nærmest er tilhænger af det indre marked. Må jeg erindre om, at Socialdemokratiet var modstander af det indre marked i 1980'erne, kæmpede imod det, stemte imod det. Den daværende statsminister tog en folkeafstemning om spørgsmålet, hvorefter det så blev vedtaget, at Danmark skulle deltage i det indre marked.

Det er sådan en dialog og en debat, vi ønsker med statsministeren, men det er jo altså umuligt, hvis statsministeren ikke efter forretningsordenen osv. ønsker at svare på de spørgsmål, der rejses her i spørgetiden.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg skal gøre opmærksom på, at ifølge forretningsordenen er det ministeren, der afgør, om der skal svares.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 251

9) Til trafikministeren af:

Søren Kolstrup (EL):

»Vil ministeren overveje at trække Vejdirektoratets erstatningskrav for fjernelse af et vandmalingsbaseret maleri på en ubenyttet motorvejsbro i Jylland tilbage?«

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Søndag den 16. juli år 2000 gennemførte aktivister fra gruppen Jyder mod Overflødige Motorveje en aktion, hvor der blev lavet vægmalerier på en nyopført motorvejsbro sydvest for Hammerum. Broen er opført som led i arbejdet med at anlægge motorvejen Herning-Bording, der er vedtaget af Folketinget.

Vejdirektoratet havde ikke give samtykke til maleriet og forsøgte derfor i samarbejde med Herning Politi at stoppe arbejdet. Politiet meddelte i den forbindelse aktivisterne, at de ville blive sigtet for hærværk, hvis arbejdet ikke blev stoppet. På trods heraf fortsatte de arbejdet.

Retten i Herning fastslog i en dom af 23. oktober 2000, at der var tale om hærværk på lige fod med graffiti, og idømte de tiltalte aktivister hver 14 dages betinget hæfte samt en tillægsbøde på 1.000 kr. De tiltalte blev endvidere dømt til at betale Vejdirektoratet en erstatning på godt 56.000 kr. for udgifter til afrensning af broen.

Jeg har tidligere i et svar til folketingsmedlem Anne Baastrup den 26. juli 2000 givet udtryk for min holdning til, at såkaldte aktivister uden tilladelse bemaler statens ejendom. Jeg oplyste i den forbindelse, at sagen ville blive behandlet på helt samme måde som andre sager om graffiti, der i stigende grad plager samfundet.

Den af retten i Herning afsagte dom har ikke givet mig grundlag for at ændre opfattelse. Jeg har derfor heller ingen overvejelser om at bede Vejdirektoratet om at frafalde sit erstatningskrav, hvis berettigelse altså ved dommen er tiltrådt af retten.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg bemærkede, at trafikministeren brugte to centrale begreber i den her sag, nemlig ordet hærværk og ordet graffiti, men kan trafikministeren bekræfte, at der i den her sag netop er tale om et kunstværk, at borgere i al åbenhed har lavet et sådant kunstværk, og at det er vandbaseret?

Hvis det er vandbaseret, kan man sige, at det er udtryk for en kommunikation til borgerne, det er et flygtigt maleri, som jeg har svært ved at se kan gå ind under begrebet hærværk og begrebet graffiti. Derfor vil jeg gerne have ministeren til at kommentere begrebet hærværk, om ministeren finder, det er rimeligt at bruge det i den her sammenhæng. Det er det ene.

Det andet er, at der løbende træffes beslutning om tolkninger af, hvad man skal kræve af erstatning og ikkeerstatning. Man kan vælge at have et lille spillerum for ytringsfrihed, men man kan også vælge at have et stort spillerum for ytringsfrihed. Er det egentlig ikke at foretrække i et demokratisk samfund, at man har så stort spillerum som vel muligt for ytringsfrihed og kommunikation mellem borgerne?

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Nu er det sådan, så jeg har erfaret, at den pågældende dommer ved retten i Herning skulle være særdeles kunstkyndig, og derfor vil jeg tildele mig at referere fra den pågældende dom, rettens bemærkninger, hvor der står:

»Uanset man ikke kan frakende den omhandlede bemaling en kunstnerisk værdi, er en handling, hvor man uden tilladelse maler motiver, slagord eller andet på en andens ejendom at betragte som en ødelæggelse eller en beskadigelse af denne ejendom, hvorfor handlingen må betragtes som værende hærværk og derfor omfattet af straffelovens § 291, herunder dennes stk. 2 under henvisning til omfanget.«

Endelig vil jeg sige til hr. Søren Kolstrup, at jeg også har erfaret via pressen, at aktivisterne har tænkt sig at anke dommen, og derfor vil det ikke være korrekt, at jeg går ind og kommenterer en verserende retssag.

Søren Kolstrup (EL):

Heller ikke jeg skal kommentere en sådan verserende retssag og dommerens udsagn, men jeg skal blot spørge, om regeringen og trafikministeren mener, at vi skal have en forvaltningskultur i Danmark, hvor man dømmer utroligt restriktivt og hele tiden f.eks. stiller krav om er-

statning og erstatning og dermed er med til at give ytringsfriheden et lille spillerum, eller om ministeren mener, at der kan være zweck i at have en forvaltningskultur, hvor man viser rummelighed, herunder til stærke civile ytringer, som kan føres frem med en vis prægnans.

Spørgsmålet er stillet ud fra den forudsætning, at ethvert samfund faktisk har interesse i, at frie borgere kan komme så stærkt til orde som muligt og også være med til at sætte dagsordenen i samfundet.

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Jeg har egentlig ikke yderligere kommentarer til spørgsmålet, bortset fra den, at der med den indsats, der sker i forhold til f.eks. graffiti med de domme, der er faldet, er sket det, at der efter DSB's mening synes at være en direkte sammenhæng mellem de hårde domme og det fald i antallet af overbemalede tog på ca. 30 pct., som kan ses. Og derfor mener jeg, at det er det udgangspunkt, man må tage.

Søren Kolstrup (EL):

Ministeren tillod sig at sætte lighedstegn mellem den her diskussion og begrebet graffiti. Kan vi i det mindste ikke blive enige om ét forhold: at det er farligt at udvide begrebet graffiti til alle kunstneriske ytringer? Det ville jo i den grad også indsnævre vores syn på, hvad der er hærværk, og hvad der ikke er hærværk.

Har vi egentlig en interesse i at udvide hærværksbegrebet i så voldsomt et omfang?

Trafikministeren (Jacob Buksti):

Jeg synes bare, jeg ville henholde mig til dommerens bemærkninger i den afsagte dom, og derfor kan jeg ikke se, at der her er tale om, at man udvider hærværksbegrebet. Her er det bare et spørgsmål om, at man fastholder det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 194

10) Til udenrigsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil den danske regering intervenere til fordel for Europa-Parlamentets kommende sag mod EU's Ministerråd ved EF-Domstolen og altså deltage som part i sagen imod Ministerrådet?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge en pressemeddelelse fra Europa-Parlamentets Informationskontor mandag den 23. oktober 2000 indklager parlamentets formand Nicole Fontaine nu EU's Ministerråd for EF-Domstolen i Luxembourg. Sagen drejer sig om to ministerråds beslutninger om hemmelighedsstempeling af dokumenter om EU's udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Europa-Parlamentet opponerer imod, at Ministerrådet har besluttet, at dokumenter på forsvarsområdet generelt skal være fortrolige. Efter Parlamentets opfattelse bør fortrolighed være en undtagelse, som skal retfærdiggøres fra sag til sag.

I forbindelse med Ministerrådets beslutning tog Danmark en form for forbehold, men det er ikke nok. Der er formentlig tale om et regulært brud på Traktaten, der netop bygger på det princip, at dokumenter principielt er tilgængelige, og at undtagelser fra aktindsigt derfor kun kan finde sted på grundlag af en konkret vurdering af hvert enkelt dokument.

Hvis Ministerrådet vinder retssagen ved EF-Domstolen, vil det omvendt betyde, at EU fremover generelt kan ophæve retten til aktindsigt fra sagsområde til sagsområde. I forbindelse med vedtagelse af Amsterdamtraktaten den 28. maj 1998 var et af regeringens argumenter for et ja de forbedrede bestemmelser om åbenhed. Hvis Ministerrådet vinder retssagen, vil en væsentlig del af grundlaget for den danske godkendelse af Amsterdamtraktaten dermed være faldet bort.

Keld Albrechtsen (EL):

Sagen handler jo om, at der vil blive anlagt retssag ved EF-Domstolen imod den afskaffelse af aktindsigten, som EU's Ministerråd har vedtaget på det militære og forsvarspolitiske område.

Der har været en uklarhed om Danmarks holdning til den sag. I visse aviser fremstår det, som om Danmark har været med til at vedtage afskaffelsen af aktindsigten. Derfor er der i meget høj grad brug for et dansk signal om, at man er modstander af denne generelle hemmeligholdelse. Et sådant signal kunne man give ved at erklære, at man går ind og deltager i de retssager mod Ministerrådet, som nu er på vej.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Regeringen har ikke taget stilling til spørgsmålet om dansk intervention. Det gør vi fornuftigt-

vis først, når sagen er anlagt og et referat af sagsindholdet er offentliggjort i EF-Tidende.

Som det er spørgeren bekendt, stemte Danmark for rådsbeslutningen fra august i år. Folketingets Europaudvalg blev i den forbindelse i slutningen af juli orienteret om de danske synspunkter.

Der var et vigtigt hensyn at tage til NATO. For at udvikle samarbejdet mellem EU og NATO er det helt nødvendigt at sikre en fortrolig omgang med højt klassificerede oplysninger. Det er i Danmarks interesse, også som NATO-medlem.

Men Danmark erklærede sammen med Holland, Finland og Sverige i juli, at den vedtagne beslutning ikke burde få indvirkning på de kommende regler om aktindsigt i Rådets, Kommissionens og Europa-Parlamentets dokumenter. Sådanne regler skal vedtages i medfør af EF-Traktatens artikel 255. Vi erklærede samtidig, at vi havde foretrukket at beskytte de pågældende dokumenter – ESDP-dokumenterne – ved at præcisere undtagelsesbestemmelserne i de gældende regler om aktindsigt fremfor generelt at undtage dokumenterne for aktindsigt.

Det synspunkt vil vi gøre gældende i forhandlingerne om nye regler om aktindsigt.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige, at jeg synes ikke, det lykkedes ministeren at gøre den danske regerings holdning specielt meget klarere med sit svar, måske endda tværtimod, er jeg bange for.

Ministeren har altså stemt for afskaffelsen af aktindsigten, men samtidig undertegnet en erklæring om, at den går faktisk ikke. Er der ikke grundlag for at få ryddet op i den danske regerings position?

Vil ministeren ikke medgive mig, at Holland og Parlamentet faktisk har ret i, at det er i strid med Traktaten på et sagsområde generelt at afskaffe aktindsigten? Kan vi ikke starte dér og få fastslået, om den danske regering er enig med Parlamentet og Holland i det synspunkt, at den beslutning, der er truffet, er ulovlig, og derfor bør forelægges for EF-Domstolen med henblik på at få den ophævet?

Er ministeren enig med Holland og med Parlamentet?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Hvis vi havde været det, havde vi selvfølgelig ikke stemt for den beslutning.

Noget af kritikken af beslutningen har gået på, at man ikke har inddraget Europa-Parlamentet. Artikel 207 i EF-Traktaten forpligter ikke Rådet til at inddrage Europa-Parlamentet, og det er baggrunden for, at Parlamentet ikke blev hørt. Med vedtagelsen af nye regler om aktindsigt i henhold til artikel 255 vil Europa-Parlamentet skulle inddrages, da forslaget skal vedtages efter proceduren for fælles beslutningstagen.

Jeg kan ikke se, der er noget uklart i øvrigt i regeringens standpunkt. Om vi skal intervenere tager vi stilling til, når sagen er anlagt, og vi vil arbejde for, at beslutningerne om aktindsigt indrettes på en sådan måde, at man præciserer undtagelsesbestemmelserne i stedet for generelt at undtage.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er desværre enig med ministeren i, at efter det sidste svar er det ikke længere specielt uklart, men kun dybt beklageligt, for nu siger ministeren jo i virkeligheden, at han bakker op om Solanas kup, som det er blevet kaldt, og mener, at når Danmark har stemt for det, så er det selvfølgelig også lovligt.

Så vil jeg godt spørge ministeren: Hvad så, hvis vi i Folketingets Europaudvalg anmoder om at få oversendt et af disse dokumenter, som nu bliver hemmeligstempelt uden konkret begrundelse, og vi så henviser til, at der ikke i det pågældende dokument er grundlag for hemmeligholdelse, vil ministeren så meddele Folketingets Europaudvalg, at vi ikke kan få dokumentet, eller vil ministeren foretage den konkrete bedømmelse, som Traktaten fordrer?

Vil ministeren rette sig efter den ulovlige beslutning fra Ministerrådet, eller vil ministeren rette sig efter Traktaten?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Jeg gentager: Efter den danske regerings opfattelse begik Rådet ikke traktatbrud med vedtagelsen, ellers ville vi ikke have stemt for beslutningen.

Der har været en strid om hjemmelen for beslutningen, men det er klart, at efter medlemslandenes og Rådets juridiske tjenestes opfattelse var den rette hjemmel i det konkrete tilfælde artikel 207. Nu er sagen så for Domstolen, og vi får se, hvad Domstolen når frem til.

Men lad mig gøre det fuldstændig klart, at det er den danske regerings holdning, at vi ønsker at beskytte de pågældende dokumenter

ved præcise undtagelsesbestemmelser direkte i reglen, ikke ved generelt at undtage dokumenterne.

Keld Albrechtsen (EL):

Men skal svaret så forstås sådan, at hvis Folketings Europaudvalg eller en borger i Danmark henvender sig og anmoder om aktindsigt og der åbenlyst er tale om, at aktindsigt skal gives efter Traktatens regler, så vil den danske regering alligevel nægte det, fordi den danske regering vedstår sig den ulovlige beslutning i Ministerrådet?

For ministeren er vel opmærksom på, at Solanas kup jo medfører, at vi ikke i Folketinget kan få indsigt og parlamentarisk kontrol med de sager, der foregår på forsvarsområdet i EU, heller ikke med den danske regerings deltagelse på det her område, heller ikke med forvaltningen af undtagelserne f.eks. Så det er jo ikke en sag af lille betydning; det er faktisk en sag af stor betydning.

Jeg forstår altså, at det desværre er sådan, at regeringen i virkeligheden er enig med det flertal, som vedtog denne formentlig klare ulovlighed.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Ja, ellers havde vi ikke stemt for den.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 242

11) Til udenrigsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil ministeren rette den alvorlige fejl i notatet af 3. oktober 2000, hvori ministeren påstår, at Amsterdamtraktatens artikel 94 omfatter direkte skatter eller med andre ord, at unionstraktaten giver EU mulighed for at lovgive om personskatter m.v.?«

Skriftlig begrundelse

I notatet af 3. oktober 2000 oplyser ministeren, at Amsterdamtraktatens artikel 94 omfatter de direkte skatter. Dette er naturligvis forkert, og det er nødvendigt, at fejlen straks rettes, da der ellers kan opstå mistanke om et særdeles alvorligt forsøg på traktatfusk.

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, man tør snart ikke stille flere spørgsmål til ministrene i dag, for det går jo ned ad bakke spørgsmål for spørgsmål.

Her står vi altså i den situation, at regeringen har sendt os et notat, hvoraf det fremgår, at EU har mulighed for at vedtage skattelovgivning om direkte personskatter, direkte skatter. Og der ligger et fransk forslag om harmonisering af personskatterne, og at de skal ind i Traktaten i Nice.

Derfor vil jeg godt bede ministeren klargøre: Hvad mener ministeren egentligt, man kan vedtage af skattelovgivning efter den nuværende Traktat, og hvad er ministerens holdning til det franske forslag om at skrive direkte ind i Traktaten, at man kan lovgive om personskatter?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Ja, hvis det sådan går ned ad bakke med besvarelserne, så kunne hr. Keld Albrechtsen jo spare sig selv og andre mange ærgrelser ved ikke at stille så mange spørgsmål, men det skal jeg lade ligge.

Der er ikke tale om en fejl i det notat. Direkte skatter er i dag reguleret ved anvendelsen af artikel 94 i det omfang, det direkte indvirker på det fælles markeds oprettelse eller funktion.

Der er flere eksempler på direktiver om direkte skatter vedtaget efter artikel 94. Og jeg vil nævne direktivet om gensidig bistand mellem medlemsstaterne inden for direkte og indirekte skatter; direktivet om den fælles beskatningsordning for moder- og datterselskaber fra forskellige medlemsstater; direktivet om fælles beskatningsordning ved fusion, spaltning, tilførelse af aktiver og ombytning af aktier vedrørende selskaber i forskellige medlemslande.

Faktisk er reguleringen af direkte skatter det eneste, artikel 94 i dag anvendes til. Derfor foreslår formandskabet, at bestemmelsen udgår, hvis direkte skatter i stedet for indskrives i artikel 93.

Og jeg vil godt sige, at det er somme tider en populær misforståelse, at direkte skatter kun er personskatter. Det er også selskabsskatter og andre ting.

Keld Albrechtsen (EL):

Så vil jeg godt spørge ministeren, om ministeren mener, at Danmark i kraft af artikel 94 har afgivet suverænitet til EU til at kunne vedtage lovgivning om personskatter. Nu taler vi om personskatter.

Jeg vil godt spørge, fordi det i dag i Børsen oplyses, at Frankrig altså vil have en regel, der muliggør harmonisering af personskatter. Og der ligger et konkret forslag, som ministeren ganske vist har oversat forkert, men som handler om personskatter.

Jeg vil også godt have at vide, om ministeren kan acceptere det franske forslag om at erstatte artikel 94 med en sådan direkte henvisning til direkte skatter. Er det noget, den danske regering kan acceptere?

Jeg synes jo, det må stå lysende klart, at den danske befolkning aldrig nogen sinde har accepteret, at EU kunne vedtage en lovgivning om personskatter. Jeg har heller aldrig før set det nævnt i den juridiske litteratur, at det skulle være muligt, og det er meget overraskende for mig, hvis ministeren nu mener, at man kan gennemføre det med hjemmel i den gældende Traktat. Det vil jeg godt bede ministeren forklare lidt nærmere.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Med fare for, at det går stadigt ned ad bakke, skal jeg gerne forsøge:

Der er ikke med anvendelse af artikel 94 vedtaget et direktiv om personskatter, og det skyldes, at det i artikel 94 kræves, at reguleringer skal have direkte indvirkning på det fælles markeds oprettelse eller funktion. Og det begrænser i sagens natur muligheden for at vedtage bestemmelser om personskatter, og dette forhold ændrer formandskabets foreliggende forslag ikke på, snarere tværtimod.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må indrømme, at det går meget stærkt ned ad bakke nu, for nu har ministeren altså den opfattelse, at selv om Frankrig fremlægger et forslag, der siger, at man kan vedtage lovgivning om direkte skatter, altså også om personskatter, så ændrer det ikke noget.

Jeg forstår det sådan, at ministeren ved sine juridiske krumspring nu vil bane vejen for, at Danmark kan acceptere det franske forslag, så der kommer til at stå direkte skatter i Traktaten, men samtidig går til Folketinget og siger, at det ikke er suverænitetsafgivelse; det er kun, hvad der stod i forvejen, vi har jo hele tiden haft adgang til at lovgive om direkte skatter.

Jeg håber, at ministeren klart og tydeligt i dag kan melde ud, at hvis det franske forslag vedtages i Nice, så er det suverænitetsafgivelse, og at befolkningen ikke behøver at frygte, at der bli-

ver sneget direkte skattelovgivning om personskatter ind ad bagdøren ved traktatfusks. For det er altså det, jeg får en stigende bekymring for at ministeren faktisk er ved at begive sig ud i.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Lad mig så gentage det, men jeg regner ikke med, at hr. Keld Albrechtsen vil forstå det, men lad mig gentage det for en god ordens skyld:

Den nuværende artikel 94 siger, at direkte skatter reguleres ved anvendelse af artikel 94, i det omfang det direkte indvirker på det fælles markeds oprettelse og funktion. Denne regel har vi haft i mange år.

Det franske formandskab foreslår så, at den bestemmelse udgår, og i stedet for bygges den tilsvarende eller den næsten tilsvarende bestemmelse ind i artikel 93, hvor det nye forslag bygger på den nuværende formulering i artikel 94.

Der foreslås, at rådet kan vedtage bestemmelser om indbyrdes tilnærmelser af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om direkte skatter, i det omfang det er nødvendigt for at sikre det indre markeds oprettelse og funktion.

Den eneste ændring er i realiteten, at man ikke længere taler om det fælles marked, men om det indre marked.

Keld Albrechtsen (EL):

Vil ministeren, eller vil ministeren ikke give et klart svar på dette meget enkle spørgsmål: Mener ministeren, at den nuværende traktat og det franske traktatforslag giver mulighed for at vedtage EU-lovgivning om personskatter, eller mener ministeren, at bestemmelserne udelukker EU-lovgivning om personskatter?

Det er faktisk et ret afgørende spørgsmål, for hvis regeringen nu hævder, at man kan vedtage harmonisering af personskatter, i det omfang det indvirker på det indre markeds funktion, så er der jo ikke noget tilbage af den danske suverænitet, så er den bortfortolket ved juridiske knips.

Jo, det bliver jeg nødt til at sige, det er faktisk et ret vigtigt spørgsmål dette her, for nu bevæger vi os fra det, jeg vil kalde almindeligt fifleri, og så over til regulært traktatfusk.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Lad mig så gentage: Det kræves i artikel 94 i dag, at reguleringer vedrørende direkte skatter skal have en direkte indvirkning på det fælles markeds oprettelse eller funktion. Og det be-

grænser i sagens natur muligheden for at vedtage bestemmelser om personskatter, og det vigtige er jo også, at det aldrig har været anvendt til personskatter. Det er den sammenhæng, som fremgår af Traktaten allerede i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 253

12) Til udenrigsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil udenrigsministeren fastholde, at regeringen ikke inden forespørgselsdebatten om F 12 om »udarbejdelsen af et charter for grundlæggende rettigheder i EU« vil udarbejde et notat om forholdet mellem et kommende EU-charter og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og mellem det kommende EU-charter og grundloven?«

Skriftlig begrundelse

Regeringen afviste i går, onsdag den 25. oktober 2000, ønsket om at få udarbejdet et sådant notat. Dog har regeringen den 25. oktober sendt Folketingets Europaudvalg et svar på et spørgsmål om EF-Domstolens rolle i forbindelse med charteret, (bilag 126). Dette notat indeholder alene en påstand om, at EF-Domstolens rolle ikke ændres som følge af en vedtagelse af charteret i Nice. Kommissionen er imidlertid dybt uenig i dette synspunkt.

Kommissionen har i en meddelelse af 11. oktober 2000 om den legale natur af charteret skrevet, at det er sandsynligt, at EF-Domstolen vil søge inspiration i charteret, og at det kan forventes, at charteret bliver obligatorisk (mandatorisk) gennem EF-Domstolens fortolkning af charteret som tilhørende de generelle principper i EU-retten.

Det indebærer, at Kommissionen forudser, at charteret, uanset at det ikke gøres til en del af Traktaten, men derimod vedtages som et politisk dokument, alligevel vil blive anvendt af EF-Domstolen som en integreret del af EU-retten.

Derfor vil allerede vedtagelsen som politisk dokument formentlig indebære dansk suverænitetssafgivelse, fordi det vil være EF-Domstolen, som suverænt afgør, i hvilket omfang charteret vil blive gældende ret i Danmark. Dette følger

af forrangsprincippet, der jo indebærer, at EF-Domstolens afgørelser går forud for grundloven.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu er det efterhånden med angst og bæven, at man stiller et spørgsmål, men det kan jo ikke blive meget værre.

Jeg bad forleden om, at regeringen kunne give en redegørelse om forholdet mellem charteret, charterudkastet og så den danske grundlov og mellem charteret og de europæiske menneskerettigheder.

Det må altså være ret afgørende at få afklaret, om Europa-Kommissionen har ret i, at charteret – også selv om det i første omgang kun bliver et politisk dokument – vil blive retningsgivende for EF-Domstolens afgørelser. Dermed vil det sandsynligvis være suverænitetssafgivelse allerede i det øjeblik, man vedtager charteret som politisk dokument.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Regeringen har faktisk allerede redegjort for EU-charterets forhold forhold til den europæiske menneskerettighedskonvention.

Justitsministeren har den 12. oktober i besvarelse af spørgsmål nr. 5 og 6 til Retsudvalget redegjort for forholdet mellem charterets og menneskerettighedskonventionens bestemmelser. Netop i dag er oversendt et svar til Folketingets Europaudvalg, som belyser forholdet mellem udkastet til EU-charteret og grundloven. Jeg skal blot her fremhæve eller understrege, at charteret ikke er i konflikt med grundlovens frihedsrettigheder.

Der er altså sendt et svar til Europaudvalget i dag, som muliggør, at den videre diskussion kan foregå på et mere udvidet grundlag. Det er et svar, der er sendt til fru Lene Espersen, og jeg ville foretrække, om vi kunne fortsætte denne diskussion på grundlag af, at vi alle har læst det samme materiale.

Keld Albrechtsen (EL):

Jamen så må jeg da konstatere, at selve stillelsen af det her spørgsmål måske alligevel har gjort en lille smule gavn. Det er jo altid noget. Nu må vi jo så se, hvad der står i det notat.

Jeg vil godt spørge ministeren, om han vil fastholde den opfattelse, at en vedtagelse af charteret i Nice ikke vil ændre på EF-Domstolens rolle – det er jo den afgørende sætning i det, mi-

nisteren hidtil har sagt – for vi står med et problem, hvis ministeren vil fastholde det.

Europa-Kommissionen har jo den klare opfattelse, at vedtagelsen af charteret til december som politisk erklæring vil få betydning for EF-Domstolen afgørelser og dermed også vil få betydning for og direkte indvirkning i dansk ret, og derfor står vi med et juridisk problem.

Men jeg håber så, at det notat, som kommer, afklarer det spørgsmål, men jeg håber også, at ministeren her vil besvare det spørgsmål om EF-Domstolens rolle.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil naturligvis også se frem til at læse det seneste bidrag, der er kommet, men jeg har allerede på nuværende tidspunkt to spørgsmål:

Det ene er, om ministeren kan bekræfte, at selv om man laver charteret som en politisk erklæring eller et politisk dokument, så vil det blive brugt hos EF-Domstolen som fortolkningsbidrag til dens domme. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Hvis udenrigsministeren vil fastholde det, som regeringen indtil nu har sagt, nemlig at charteret alene henholder sig til spørgsmål mellem borgeren og EU's egne institutioner, altså kun er et spørgsmål om at regulere eller give nogle rettigheder i forhold til EU's institutioner, hvorfor er der så medtaget en række artikler i charteret, som går ind på områder, hvor EU slet ikke har nogen kompetence? Altså: Hvorfor behandler man så i flere artikler ting, som EU overhovedet ikke har nogen kompetence til at behandle i øvrigt?

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Charteret er jo et forsøg på at gennemskrive eksisterende rettigheder, ikke at skabe nye rettigheder, men at synliggøre eksisterende rettigheder, og allerede af den grund, at disse rettigheder allerede eksisterer, ændrer det ikke noget som helst ved Domstolens retspraksis.

Der vil ikke ved charterets vedtagelse være noget nyt, som domstolene skal tage stilling til i forhold til det, de i dag skal tage stilling til, når de afgør en sag.

Det er også svaret til hr. Kristian Thulesen Dahl. Den beskyttelse, som charteret her opregner, som allerede eksisterer i dag, fremgår jo af menneskerettighedskonventionen og andet materiale, som Domstolen i forvejen er forpligtet til også at tage hensyn til.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg ved ikke, om ministeren har læst et interview i Weekendavisen fra den 27. oktober med professor, dr.jur. Henning Koch, hvori han henviser til, at charteret vil blive anvendt som en læsevejledning til, hvad der menes med Amsterdamtraktatens artikel 6, at Domstolen altså uden tvivl vil opfatte charteret som – hvad skal man sige – den indholdsmæssige beskrivelse af den artikel 6, der allerede findes i Amsterdamtraktaten. Det vil sige, at dokumentet alene ved sin vedtagelse som politisk resolution på topmødet i Nice umiddelbart vil gå ind og være retninggivende for, hvordan Amsterdamtraktatens artikel 6 skal forstås.

Er ministeren enig med Henning Koch i, at det nødvendigvis må hænge sådan sammen? Og hvis ministeren er enig med Henning Koch, vil ministeren så erkende, at sagerne altså er noget mere komplicerede, end ministeren hidtil har givet udtryk for over for Folketinget?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Tak for svarene.

Jeg vil gerne komme med et konkret eksempel: Hvornår regulerer EF-Domstolen ekspropriation? Og særligt – for der kan jo godt være nogle eksempler på, at Domstolen har behandlet sager på området – spørgsmålet om *erstatning* for ekspropriation?

For det må jo give sig af det svar, udenrigsministeren giver, at der bare er de samme rettigheder, som der hele tiden har været, og at det derfor ikke giver ny retsstilling ved EF-Domstolen, og at man i det her charter jo bare opremser det, man kender i dag.

Der står i en af artiklerne om ejendomsret, at hvis man eksproprierer, skal det være mod rimelig og rettidig erstatning for tabet. Rimelig og rettidig erstatning for tabet. Må jeg erindre om, at det er en anden formulering, end vi i Danmark har valgt at have i grundloven omkring erstatning for tab i forbindelse med ekspropriation. Det er jo slet ikke noget, EU regulerer, det her med, hvad man giver i erstatning ved ekspropriation; det er jo noget, vi i Danmark regulerer efter grundlovens bestemmelse.

Derfor bliver ministeren jo nødt til at være mere konkret i forhold til, at EF-Domstolen ikke på nogen måde vil få nogle nye ting at lade sig vejlede af ved det her charter.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg mener ikke, det er mere kompliceret, end jeg hidtil har givet udtryk for.

Charteret indeholder alene eksisterende rettigheder. Det stemmer helt overens med Kølnmandatet, og Domstolen vil således fortsat – og skal i øvrigt under henvisning til artikel 6, stk. 2 – beskytte de rettigheder, der bl.a. følger af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og som også gengives i charteret.

Hvad erstatnings-sager i Danmark angår, er det klart, at disse spørgsmål reguleres efter den danske grundlov.

Keld Albrechtsen (EL):

Jo, men vil ministeren ikke godt svare på det spørgsmål, om man på nogen som helst måde kan forestille sig, at EF-Domstolen vil undlade at lægge charteret til grund for sager, der vedrører forståelsen af art. 6 i Amsterdamtraktaten.

Det kan man ikke forestille sig. Det er også det, Kommissionen har skrevet helt udtrykkeligt; at selvfølgelig vil det komme til at blive retningsgivende – »mandatory« er det udtryk, Kommissionen bruger – for EF-Domstolens fortolking af Amsterdamtraktaten.

Så er det bare, at jeg så mindeligt beder ministeren om at erkende, at så er det altså mere kompliceret, og så kan man ikke fastholde den påstand, som ministeren startede debatten med, nemlig at charteret ikke berører EF-Domstolens rolle. Det gør det da i allerhøjeste grad. Charteret vil jo netop blive et redskab for EF-Domstolen.

Det håber jeg så, vi kan starte med at blive enige om, for så kan vi gå videre i den juridiske afklaring af denne her sag.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jamen jeg tror da gerne, at Domstolen kan lade sig inspirere af en politisk tekst; det tror jeg da sagtens kan ske. Derfor er det jo også afgørende, hvad det er for en tekst, vi taler om. Og det er en god tekst helt i overensstemmelse med de menneskerettigheder, som vi i øvrigt hylder. Så selvfølgelig kan Domstolen da lade sig inspirere af en sådan tekst.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 218.

13) Til udenrigsministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Vil ministeren redegøre for, om USA efter ministerens vurdering formelt har hjemmel i forsvarsoverenskomsten af 27. april 1951 eller andre aftaler, overenskomster, traktater m.v. til at installere NMD-systemet på Thulebasen eller andre steder i Grønland, herunder opgraderer eller ændre allerede eksisterende installationer uden først at indhente en tilladelse hertil fra Danmark eller Grønland?«

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Som bekendt er der i USA overvejelser om en eventuel opstilling af et nationalt missilforsvarssystem, NMD.

USA har ført grundige drøftelser med den danske regering om spørgsmål vedrørende Thule-radarens eventuelle anvendelse.

Regeringen lægger i den forbindelse stor vægt på, at Grønlands hjemmestyre løbende deltager i disse drøftelser.

En eventuel beslutning om at etablere et nationalt missilforsvarsprogram er udskudt. Præsident Clinton meddelte 1. september, at han ville overlade beslutningen til sin efterfølger.

Der foreligger derfor heller ikke nogen anmodning fra amerikansk side om anvendelse af Thule-radaren i forbindelse med NMD.

Det konkrete spørgsmål om forsvarsoverenskomsten af 1951 var genstand for debat i medierne i august. Det er en akademisk diskussion; det er ren teori, at USA skulle gennemføre en modernisering af Thule-radaren og opstille en ny radar uden dansk godkendelse. Sådan fungerer forholdet ikke imellem nære allierede.

Forsvarsoverenskomsten skal fortolkes i lyset både af sagens faktiske omstændigheder og den politiske virkelighed. USA har åbent kontakttet Danmark, redegjort for sine overvejelser på et tidligt tidspunkt for at sikre, at overenskomsten ville blive overholdt. Det er de faktiske omstændigheder i sagen. Den politiske realitet er den, at to nære allierede selvsagt drøfter sådanne planer konstruktivt.

Den amerikanske regering lægger stor vægt på at inddrage den danske regering fuldt ud i overvejelserne, på samme måde som regeringen løbende sikrer, at Grønland inddrages. Senest i forbindelse med dansk-grønlandsk-amerikanske konsultationer i august i Grønland blev det fra amerikansk side tilkendegivet, at man i for-

hold til Thule-radaren ikke ville tage skridt, der strider imod danske og grønlandske ønsker.

Peter Skaarup (DF):

Jeg siger tak for svaret. Udenrigsministeren siger, at det er en akademisk diskussion, om amerikanerne uden om alle andre aftaler end aftalen af 1951 kan installere en ekstra radar. Det kan godt være, det er en akademisk diskussion, men mig bekendt fører vi sådan set her i Folketinget mange akademiske og også ikkeakademiske diskussioner.

Uanset hvad det er for en slags diskussion, så er spørgsmålet meget klart formuleret, synes jeg. Men jeg kan godt hjælpe udenrigsministeren en lille smule ved at sige endnu en gang, at det, det handler om, sådan set ikke er situationen i USA lige nu, men det er rent principielt, rent aftalemæssigt: Kan amerikanerne, hvis de vil – uden om alle de diskussioner, der kører – ifølge forsvarsoverenskomsten af 1951 installere den her radar?

Det er det klare spørgsmål, og det synes jeg ikke jeg fik et klart svar på.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg synes ikke, denne diskussion skal gøres til en teoretisk diskussion. Det er fra amerikansk side klart tilkendegivet over for grønlandske og danske myndigheder i august i år ved mødet i Grønland, at man i forhold til Thule-radaren ikke tager skridt, der vil stride imod danske og grønlandske ønsker.

Peter Skaarup (DF):

Det ved jeg sådan set godt at man har sagt mange gange og flere gange både i Danmark og i Grønland, men det er sådan set ikke det, spørgsmålet går ud på. Den diskussion har vi jo haft i Folketinget mange gange, og den kan vi tage igen en anden gang.

Men det, mit spørgsmål går ud på, er rent faktisk: Er det Udenrigsministeriets vurdering og ministerens vurdering, at amerikanerne uden om alle andre aftaler end forsvarsoverenskomsten af 1951 kan installere en sådan radar, der kan bruges i forbindelse med NMD-projektet?

Det skulle være meget enkelt at svare på, og jeg er da sikker på, at Udenrigsministeriet har foretaget tolkninger af forsvarsoverenskomsten af 27. april 1951 underskrevet af Ole Bjørn Kraft. Det må Udenrigsministeriet da have nogle no-

tater om og have et klart svar på, om amerikanerne rent principielt *kan* gøre det – og selv om de måske ikke vil gøre det, om de *kan* gøre det.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg synes, det er helt nytteløst at gøre dette til en diskussion om jura, når det er soleklart, at det, hr. Peter Skaarup spørger til, ikke er et problem.

Amerikanerne har tilkendegivet, at de ikke vil foretage sig noget her i strid om danske og grønlandske ønsker, og det er den danske regering aldeles tilfreds med. Det er selvfølgelig det, der er sagens realitet.

Peter Skaarup (DF):

Jamen uanset om det er et problem eller ej nu eller senere, må det da være muligt for udenrigsministeren at give et svar på, om det kan lade sig gøre eller ej.

Jeg vil for det første godt spørge udenrigsministeren, om der i Udenrigsministeriet findes notater, der belyser de her ting om, hvorvidt amerikanerne rent principielt har den her mulighed.

Og så vil jeg også godt spørge, om det kan bekræftes, at der i forbindelse med aftaler her i Folketinget har været diskuteret muligheden af at sætte midler af til at undersøge de her spørgsmål nærmere i forbindelse med aftaler med grønlandske folketingsmedlemmer. Er det noget, der har været fremme i Folketinget? Det er mit andet spørgsmål.

Mit første spørgsmål er det vigtigste. Det handler simpelt hen om, hvorvidt der findes notater, der belyser de her ting i Udenrigsministeriet.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Man skal holde sammen på meget stof, men jeg har altså ikke i mit hoved Udenrigsministeriets samlede arkiv gående tilbage til 1951. Beklager, det har jeg ikke. Og den slags spørgsmål egner sig ikke meget til belysning i et onsdagsspørgsmål.

Det afgørende i denne sag er det politiske. Det afgørende er, at vi har fuld tillid til, at der eksisterer klare aftaler mellem amerikanerne og Danmark og Grønland om, hvorledes vi skal forholde os i denne sag, som man i øvrigt også fra Grønlands side har været meget tilfreds med.

Peter Skaarup (DF):

Jamen jeg forstår simpelt hen ikke, hvorfor udenrigsministeren ikke vil svare på spørgsmålet. Det skulle altså være relativt nemt at svare på, om amerikanerne må det her eller ej inden for aftalen af 1951, og om der findes beskrivelser af de her ting. Det burde vel høre med til en normal forberedelse for udenrigsministeren, at man undersøgte, om der var sådanne notater, og om der et eller andet sted er beskrevet, hvordan de her forhold er.

Mig bekendt er situationen den, at amerikanerne godt kan benytte sig af muligheden. Det var meget diskuteret i den Thule-rapport, som DUPI lavede, og hvori man vurderede, at det var en klar mulighed.

Men jeg kunne godt tænke mig at få ministerens svar på det, og hvis ikke ministeren kan svare her i dag, at ministeren i hvert fald vil love at komme tilbage og fortælle Folketinget, om der er en vurdering, en juridisk vurdering i Udenrigsministeriet, som kan fortælle os, om amerikanerne har den mulighed, eller de ikke har.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

For sidste gang: Jeg finder, at det er en absolut interesseløs diskussion.

Det afgørende er, at der på dette punkt er enighed mellem USA og Danmark og Grønland om, hvorledes dette skal forstås.

(Peter Skaarup beder om ordet).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg er nødt til at sige, at spørgeren har haft fire spørgsmål i spørgetiden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 2:**Forespørgsel til udenrigsministeren:**

»Hvilke oplysninger kan ministeren give vedrørende den danske indsats i Kosovo (KFOR-styrken), og overvejer ministeren det formålstjenlige i, at formålet med KFOR-styrkens fredsbevarende indsats fortsat er et multietnisk Kosovo?«

Af Peter Skaarup (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF) og Pia Kjærsgaard (DF).

(Forespørgslen anmeldt 4/10 2000. Fremme af forespørgslen vedtaget 11/10 2000).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse vil blive udsat til i morgen, torsdag den 2. november 2000.

Begrundelse**Peter Skaarup (DF):**

Jeg håber, vi kan få lidt flere svar og debat i gang i forbindelse med det her punkt.

Grunden til, at Dansk Folkeparti har rejst den her debat, er jo, at Folketinget engang sidste år i juni måned 1999 vedtog B 148, hvorefter Danmark stillede soldater til rådighed for aktionen i Kosovo under navnet KFOR-styrken.

Danmark har i øjeblikket 720 soldater derude, og danske soldater kommer i forskellige situationer frem til vigtige handlinger, som forhåbentlig fortsat kan skille de stridende parter ad, og det er selvfølgelig af stor betydning, at Danmark er med, hvis det kan lade sig gøre at få en varig fred i stand nede i Kosovo.

Men det er jo ikke sådan, at der ikke er kritiske bemærkninger i forbindelse med den her aktion, når vi f.eks. ser på det, som de soldater, der senest kom retur fra Kosovo, kom frem med. Man sagde fra de soldaters side, at det var en håbløs opgave.

I Politiken den 6. august her i år mente man faktisk fra mange soldaters side, at det ikke kunne lade sig gøre at nå frem til de mål, som FN har sat sig, og som også den danske regering har sat sig. Derfor mener jeg, at det vil være relevant, at vi her i Folketinget får en diskussion og en debat om, hvor vi egentlig står med hensyn til det danske engagement derude.

Man mente fra flere danske soldaters side, at det var vigtigt, at man – på samme måde, som